Kuwezesha Elimu

Chapisho la 2 – Disemba 2013

Toleo Maalum: Elimu Mjumuisho na Ulemavu

EENET
37 Market Street
Hollingworth
Cheshire
SK14 8NE, UK
info@eenet.org.uk
www.eenet.org.uk

EENET Asia
Jalan Benda IV No. 5
Keramat Pela, Kebayoran Baru
Jakarta Selatan 12160
Indonesia
asia@eenet.org.uk
www.idp-europe.org/eenet-asia

Toleo hili maalum, limechapishwa kwa pamoja kati ya IDDC na EENET ili kwenda sambamba na maadhimisho ya Kampeni ya Elimu Duniani. “Elimu Mjumuisho kwa ajili ya watoto wenye Ulemavu”.

Yaliyomo

Tahariri 2
Kutoka Mpingaji hadi Mtetezi: Tafakuri binafsi juu ya faida za mafunzo ya elimu mjumuisho, Kameruni 5
Kupitia upya mawazo ya msingi juu ya elimu mjumuisho India 6
Kufikiria Upya Mafunzo ya Ualimu, Bulgaria 8
Kutafiti Jawabu Zangu Mwenyewe:Mahojiano na Mwalimu wa Mjumuisho, Malaysia 11
Kuanzisha mfumo wa walimu wa muda unaosaidia mfumo wa Ufuatiliaji Sambamba katika elimu mjumuisho, Kambodia 12
Walimu wa muda wanavysaidia elimu mjumuisho, Togo 14
Walimu kwa Wote: Ufundishaji -jumuishi kwa Watoto wenye Ulemavu 16
Wasaidizi wa kufunza viziwi: utoaji wa fursa za elimu na ajira kwa watoto na watu wazima viziwi nchini Papua New Guinea 18
Jukumu la watu wenye ulemavu katika mafunzo ya ualimu, Iraq 19
Uanzishaji wa vituo vya raslimali kwa ajili ya Elimu Mjumuisho, China 20
Kusaidia wanafunzi waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalum ya kielimu, Moldova 22
Kuanzisha mbinu za kujifunza na kufundisha zinazomlenga mtoto, Burundi 24
Safari kuelekea Elimu Mjumuisho, Myanmar 25
Tathmini ya Mjumuisho katika shule za Kawaida, Ghana 26
Machapisho muhimu 28
Limehariri wa na: Ingrid Lewis na Su Corcoran
Picha ya Mbele: Shule mjumuisho ya msingi, Ghana (SPED / UNICEF)

Tahariri

Elimu Mjumuisho haihusu ulemavu tu na kuwaweka watoto wenye ulemavu katika shule/ madarasa yenye mjumuisho. Elimu mjumuisho ni mchakato na mfumo mpana zaidi unaolenga kuimarisha sera, harakati, mitazamo/hisia, mazingira na nyenzo ili kuwezesha watoto kupata elimu bora katika katika shule iliyo karibu nao.

Kama wewe ni msomaji wa kawaida wa jarida hili na tovuti ya EENET, basi utayaelewa mawazo haya. Ujumuishaji wa watoto wenye ulemavu, unabakia kuwa ni swala muhimu sana katika elimu mjumuisho, ingawaje elimu mjumuisho haihusiani na ulemavu tu.

Kwa miaka mingi sasa kumekuwa na mawazo kwamba Kampeni ya Elimu Duniani na mbinu kama vile shule rafiki kwa mtoto, havijaweza kwa ukamilifu kuzingatia mahitaji ya vifaa na ushirikishwaji kwa wanafunzi wenye ulemavu. Mbinu za ujumla za mjumuisho hazijaweza bado kuleta mafanikio makubwa kwa watoto wenye ulemavu, ingawa zimeleta matokeo yanayoonekana wazi katika kuimarisha ubora wa elimu, ufundishaji, mitazamo n.k. Baadhi ya vipingamizi kwa watoto, haviwezi kuondolewa kwa kuimarisha elimu ya kawaida tu.[1] Wakati mwingine mipango ya elimu mjumuisho imekuwa ikisitasita katika kushughulikia mambo maalum yanayohusu ulemavu peke yake.

Swala hili limekuwa likiwatanza watekelezaji na watungaji wa mipango na sera za elimu. Wakichukua upande mmoja tu kuna hatari ya kuegemea zaidi katika kushughulikia mahitaji maalum ya ulemavu na kuonekana kuwa hawana mtazamo wa kina zaidi unaohusu mjumuisho kwa ujumla pamoja na mabadiliko ya shule kwa ujumla.

[1] Kwa mtazamo wa kina kuhusu maswala haya angalia: Rieser, R (2013) 'Teacher Education for Children with Disabilities. Literature Review'. Prepared for UNICEF, New York. http://bit.ly/18AGOAi

Hata hivyo, si lazima kwa programu na sera kuelekezwa katika upande mmoja wapo kati ya hizo mbili. Bali inawezekana kabisa (na ndivyo inavyotakiwa hasa) kwa programu au sera za mjumuisho kuchukua mwelekeo wa pande zote mbili yaani kushughulikia kuimarisha mfumo mzima wa elimu na mazingira ya shule na wakati huo huo kushughulikia mahitaji maalum kwa mwanafunzi mmoja mmoja na hasa wale wenye ulemavu. Kushughulikia mahitaji maalum ya watoto wenye ulemavu ni kipengele muhimu katika mbinu za ufundishaji zinazomlenga mtoto ambazo ni mbinu muhimu sana katika kukuza ubora wa elimu kwa ujumla.

Wazo hili la Ufuatiliaji Sambamba si geni, bali limekuwa likisahaulika. Kutokana na hali hiyo tumeona ni wakati mwafaka sasa kuwa na toleo maalum katika jarida letu kuamsha fikra kuhusu namna haki na mahitaji ya ulemavu yanavyoweza kushughulikiwa katika mfumo wa elimu mjumuisho kwa kutumia mwelekeo wa Ufuatiliaji Sambamba.

Huu umekuwa ni wakati mwafaka zaidi kwa vile wazo kuu la Kampeni ya Elimu Duniani, 2014 limejikita katika Ulemavu na Elimu Mjumuisho. Kampeni hii ambayo huifikia hadhira kubwa ulimwenguni wakiwemo watunga sera na watekelezaji, huchukua pia mwelekeo wa upatikanaji wa haki katika maswala ya elimu. Kwa hivyo, kampeni hii itatoa wito kwa elimu mjumuisho kuwa ni kiungo muhimu cha kupelekea kupatikana kwa haki ya elimu kwa watoto wote wakiwemo wale wenye ulemavu. Kampeni hii pia inatambua umuhimu wa mwelekeo wa “ufuatiliaji sambamba”; kwa kutoa mapendekezo kwa serikali za mataifa mbali mbali pamoja na jamii ya kimataifa kwa ujumla kuchukua hatua zitakazosaidia kuleta mabadiliko ya mifumo na harakati za kusaidia wanafunzi wenye ulemavu.

Makala katika jarida hili yanatoa mitazamo na mifano mbali mbali kuhusu kuwajumuisha watoto wenye ulemavu. Sisi kama wahariri, hatutatoa maamuzi iwapo waandishi wametumia mtazamo wa “ufuatiliaji sambamba” au la, bali tunakuachia wewe msomaji utafakari na pengine kutoa maoni yako na uzoefu wako kupitia katika ukurasa wetu wa facebook.[2] Iwapo ungependa kufahamu zaidi kuhusu mtazamo wa “ufuatiliaji sambamba”, angalia Rieser (2013) - Maelezo katika Tanbihi 1.

[2] Ukurasa wa facebook wa EENET: http://on.fb.me/1gIbwtW

Makala kutoka Kambodia pia yanatoa maelezo yaliyo rahisi kuhusu mtazamo wa “ufuatiliaji sambamba”

Kuelewa mtazamo wa ufuatiliaji sambamba kunaweza kuwachanganya watunga sera na watendaji. Makala kutoka Kameruni, India na Malaysia yanatoa tafakuri binafsi juu ya safari ya watendaji hao katika kuelekea kuielewa na kuitekeleza elimu mjumuisho. Makala kutoka India hususan, inaonesha mageuzi ya mtazamo wa fikra za kuzingatia zaidi mahitaji maalum ya ulemavu hadi katika mtazamo wa elimu mjumuisho. Wazo kuu la Kampeni ya Elimu Duniani lilikuwa ni Walimu na Elimu ya Ualimu. Kurasa za katikati ya toleo hili (pamoja na kipeperushi kilichomo ndani) zinatoa mikakati mitano ya kuhakikisha kwamba walimu wanaweza kutoa elimu bora na msaada kwa wanafunzi wenye ulemavu. Makala kutoka Bulgaria pia inaonesha mchakato wa kufikiria tena kuhusu namna walimu wanavyofunzwa kuhusu mjumuisho na ulemavu.

Katika mtazamo wa ufuatiliaji sambamba katika elimu mjumuisho,utoaji wa msaada unaolengwa kwa watoto wenye ulemavu, mara nyingi hutolewa na walimu wa muda - kama vile ilivyofafanuliwa katika makala kutoka Togo na Cambodia - ambao hufanya kazi moja kwa moja na watoto wenye mahitaji maalum pamoja na walimu wa kawaida. Vile vile, vituo vya asasi na timu zinazoundwa na watu wenye taaluma mbali mbali zinaweza kusaidia mabadiliko ya shule nzima na kushughulikia mahitaji ya watoto ya ushiriki na ya kujifunza kama inavyooneshwa katika Makala ya China na Kambodia.

Mchango muhimu ambao watu wenye ulemavu wanaweza kutoa katika elimu mjumuisho, unafafanuliwa katika makala kutoka Iraki na Papua New Guinea. Nchini Iraki, mitazamo ya watu kuhusu ulemavu imeingizwa katika mafunzo ya ualimu na katika nchi ya Papua New Guinea, viziwi wamepewa mafunzo ya kuwa walimu wasaidizi wakisaidia ujumuishaji wa wanafunzi viziwi.

Jambo la kushangaza ni kwamba, katika makala za mwaka huu, sauti za watoto hazikupewa nafasi. Kwa hivyo, tunawahamasisha wasomaji wetu kutafakari juu ya umuhimu wa kusikiliza maoni ya watoto kuhusu elimu mjumuisho na kushirikiana nasi (na pia mtandao wa kimataifa) juu ya uzoefu wako wa kuwawezesha watoto kusema kuhusu kujumuishwa / kutengwa, kubaguliwa na utofauti, ulemavu, haki, n.k.

Katika kuelekea kwenye Kampeni ya Elimu Duniani, 2014, (Wiki ya Kimataifa ya Vitendo ni Mei). Tunakukumbusha kushirikiana na Muungano wa GCE katika nchi yako. Tumia fursa hii ya Kampeni ya Elimu Duniani kuongeza na kuimarisha juhudi za utetezi na ushawishi katika kuonesha harakati zako kuhusu elimu mjumuisho. Vile vile, hamasisha watendaji wa shule za kawaida katika kuimarisha elimu mjumuisho na kufikiri kuhusu maswala ya ulemavu. Hebu na tuunde kampeni iliyo imara!

Habari muhimu:
- Tovuti ya Kampeni ya Elimu Duniani: www.campaignforeducation.org
- Maelezo zaidi ya Muungano wa Kitaifa wa GCE:www.campaignforeducation.org/en/members
- Tovuti ya EENET: www.eenet.org.uk
- Tovuti ya IDDC: www.iddcconsortium.net

Toleo hili limechapishwa kwa pamoja kati ya EENET na IDDC, mtandao wa kimataifa wa mashirika yasiyo ya kiserikali yanayofanya kazi kuhusu ulemavu na mjumuisho. Kikosi Kazi cha Elimu Mjumuisho cha IDDC kinafanya kazi mbali mbali za utetezi wa elimu mjumuisho na kutoa mwongozo kwa watendaji na watunga sera. Pia kinashiriki kikamilifu katika kutoa habari na kuikuza Kampeni ya Elimu Duniani. Unaweza kuwasiliana na IDDC katika:

IDDC:
rue Washington 40, B-1050 Brussels, Belgium
info@iddcconsortium.net
www.iddcconsortium.net

Tunawashukuru sana wafuatao, ambao wengi wao ni wanachama wa IDDC, kwa kusaidia kifedha uchapishaji wa toleo hili:

Kutoka Mpingaji hadi Mtetezi: Tafakuri binafsi juu ya faida za mafunzo ya elimu mjumuisho, Kameruni

Louis Mbibeh

Louis ni mwalimu wa sekondari wa masomo ya lugha za Kifaransa na Kiingereza kutoka mkoa wa Kaskazini Magharibi nchini Kameruni, ambaye amekuwa akifundisha kwa zaidi ya miaka sita. Hapa anaelezea uzoefu wake wa kujifunza na kutumia mbinu za elimu mjumuisho. Anaonesha changamoto na nini cha kufanya katika kuinua mwamko na kuwashajiisha wengine wote ambao bado wanapinga utekelezaji wa elimu mjumisho

Mawasiliano ya kwanza

Warsha kuhusu Elimu Mjumuisho iliandaliwa na Mpango wa Uwezeshaji Watu wenye Ulemavu Kijamii na Kiuchumi (ujulikanao kama SEEPD) wa CBCHB (Cameroon Baptist Convention Health Board) mwaka 2011. Hata hivyo, mada zilizowasilishwa na Bi Bridget Fobuzie na Bwana Ezekiel Benuh zilinizindua na kunifanya niwe na nia ya kutaka kujua zaidi. Nilishiriki katika kozi mbili kubwa zilizoandaliwa na SEEPD. Kwangu mimi warsha hizi zilinifunua macho zaidi na kunifanya niwe balozi wa elimu mjumuisho katika mazingira ambayo watu wachache wanaielewa dhana ya elimu mjumuisho.

Majibu Yangu

Niligundua ni kiasi gani nilikuwa nikikosa kwa miaka kadhaa pamoja na idadi kubwa ya wanafunzi ambao walitoka darasani mwangu wakiwa wamejifunza kidogo tu au bila ya kujifunza chochote. Jambo hili lilinipa chamgamoto na ndipo nilipoanza kutafiti kuhusu utekelezaji wa elimu mjumuisho kimataifa na kufikiria namna ya kufanyia marekebisho utekelezaji huo ili uendane na mazingira ya darasani nchini Kameruni. Katika kipindi cha miaka miwili, usomeshaji wangu darasani umekuwa bora kwa kiwango kikubwa. Sasa ninajua kwamba elimu mjumuisho si kwa ajili ya watu wenye ulemavu tu lakini inasaidia kufanya maarifa na kujifunza kupatikana kwa wote. Kwa hivyo basi, nia yangu ni kusonga mbele, si tu kwa mtazamo wa ujumla bali pia kushughulikia juu ya aina maalum za ulemavu pamoja na mbinu za usomeshaji katika madarasa yenye wanafunzi wenye aina hizo za ulemavu.

Changamoto na namna ya kusonga mbele

Utekelezaji wa elimu mjumuisho katika mazingira ambapo hadi 75% ya wafanyakazi hawaelewi chochote kuhusu njia za elimu mjumuisho, haikuwa kazi rahisi hata kidogo.

Baadhi ya changamoto nilizokabiliana nazo ni pamoja na:

a. Mitazamo: wenzangu ambao hawajapata mafunzo kuhusu elimu mjumuisho huwa hawana uhakika kuhusu elimu mjumuisho.
b. Sera: Kwa vile Kameruni bado haijaandaa sera ya elimu mjumuisho, mara nyingi huwa ni changamoto kuwashawishi watendaji kuhusu thamani ya maswala yanayohusiana na mjumuisho.
c. Miundombinu: mahitaji ya msingi yanakosekana kwa wanafunzi wote; mfano mteremko wa kushukia au kupandia (ramp), viwanja vya michezo, vifaa vya kujifunzia/ kufundishia, n.k
d. Mtaala: unalenga zaidi katika kujibu mitihani na ufundishaji wenye mafanikio hupimwa kwa misingi ya ukamilishaji wa programu yote.

Hatuhitaji miujiza katika kutatua changamoto hizi. Mitazamo na sera haviwezi kubadilika kwa siku moja . Kwa hivyo, tunajitahidi kidogo kidogo kuwaeleza wenzetu na kuwafahamisha kuhusu faida za elimu mjumuisho kwa wanafunzi wote. Iwapo walimu wataanza kufundisha kwa mbinu za elimu mjumuisho, bila shaka sera itafuata. Na hii itapelekea kuwa na miundombinu na njia bora zaidi za kujifunzia na kufundishia.

Kozi zitolewazo kwa walimu katika mafunzo ya kila mwaka kupitia programu ya SEEPD ni mpango mzuri unaofaa kupongezwa katika juhudi za kuongeza mwamko kuhusu elimu mjumuisho. Tunaiunga mkono programu hiyo pamoja na washirika wake (CBM, USAID, n.k) na kuwashajiisha kuendelea na juhudi hizo. Kwa maoni yangu Programu ya SEEPD ni moja kati ya njia mwafaka za utekelezaji wa elimu mjumuisho nchini Kameruni.

Naamini faida za mafunzo niliyoyapata tayari zimeanza kujitokeza. Hatuzioni changamoto zilizopo kuwa ni vikwazo, bali ni fursa ya kuweza kuendelea zaidi. Wengi miongoni mwa wafanyakazi wenzangu sasa hivi wamehamasika na kukubali umuhimu wa elimu mjumuisho. Pia wamekuwa na shauku ya kutaka kupata mafunzo zaidi. Naamini huu ni ushahidi wa wazi kuwa kutoa mafunzo kwa walimu zaidi ni jawabu mwafaka.

Louis Mbibeh, c/o The SEEPD Program
Cameroon Baptist Convention Health Services
Nkwen, Bamenda, North West Region, Cameroon
Barua pepe: mbibeh16@yahoo.com

Kupitia upya mawazo ya msingi juu ya elimu mjumuisho India

Kanwal Singh na Ruchi Singh

Mara nyingi EENET imekuwa ikionesha kuwa kila mtu ana ufahamu wake na tafsiri yake kuhusu elimu mjumuisho. Hatua muhimu katika kuendeleza shule mjumuisho na mifumo ya elimu ni kwa watendaji na watunga sera kutafakari kwa kina juu ya imani zao na mawazo yao wenyewe. Katika makala hii, Kanwal na Ruchi wanatafakari kuhusu mvutano kati ya elimu maalum na elimu mjumuisho nchini India, na kuhusu mabadiliko ya mawazo yao wenyewe kuhusu elimu mjumuisho; mchakato ambao umesababisha mafanikio yao zaidi katika utekelezaji wa elimu mjumuisho.

Muongo mmoja uliopita, elimu mjumuisho nchini India ilikuwa ni mada mashuhuri katika majadiliano miongoni mwa walimu wa elimu maalum. Ilianza kama mtazamo maalum kwa kuwalenga watoto wenye ulemavu tu. Lengo lilikuwa kuwahamisha wanafunzi hao kutoka shule maalum na kujiunga na shule za kawaida na wakati huo huo kuwapatia watoto hao msaada na vifaa vya kutosha. Ilikuwa ni jambo la kusisimua- tulijifunza msamiati mpya na tulifurahia kuweza kuleta mabadiliko!

Katika akili zetu, hakukuwa na shaka kuhusu elimu mjumuisho. Hata hivyo, tulipata shaka kidogo wakati tukiwa katika matayarisho ya kuhama kutoka kwa nini hadi jinsi ya utekelezaji wa elimu mjumuisho. Kulikuwa na maswali kadhaa yaliyokuwa yakituumiza vichwa. Je, shule za kawaida zilikuwa ziko tayari? Zilikuwa haziwezi kufikiwa na wote. Hazikuwa na vifaa wala visaidizi vyovyote. Je, walimu walikuwa wametayarishwa? Vipi wangeweza kufundisha watoto wetu katika darasa lenye wanafunzi 50? Je, wanafunzi wataweza kuzoea katika mfumo unaojali zaidi mitihani? Ni nani wangechukua jukumu la tiba, mosomo ya mwanafunzi mmoja mmoja, na mahitaji ya kila siku? Je, watoto wengine hawatawachokoza na kuwakebehi watoto wetu? Mijadala moto moto ilikuwa ikiendelea miongoni mwa jamii ya elimu maalum. Waelimishaji wengi wa elimu maalum walionyesha wasiwasi na walionya juu ya madhara ambayo yangeweza kutokezea. Vikao vizito vilipangwa ili kuwapa hoja za kukubaliana na elimu mjumuisho na kuwashawishi kuwa huo ungekuwa ni mchakato unaoendelea na wenye faida za muda mrefu na kwamba walipaswa kukubali mabadiliko na kwenda na wakati. Miaka kumi baadae, bado inaelekea tumekwama njiani. Bado India inaiangalia elimu mjumuisho kuwa ni kwa ajili ya watoto wenye ulemavu tu.

Kuna kiwango kidogo cha kukubaliana miongoni mwa wataalamu wa elimu ya ulemavu. Kuna tofauti kati ya nadharia (zinazoegemea zaidi katika mtazamo wa kijamii na haki) na mtazamo uliopo sasa hivi (ambao umeegemea zaidi katika mtazamo wa kitabibu, wa uchunguzi, na tathmini. Shule ambazo zinajisifu kuwa vinara na zinatekeleza elimu mjumuisho, katika hali halisi zimeanzisha shule maalum (wanaziita vituo vya raslimali) ndani ya shule za kawaida. Baadhi ya wafuasi katika jamii ya elimu mjumuisho hawafurahii hali hii, kutokana na utata wa dhima na dhamana. Kuwepo kwa walimu wa shule za kawaida ambao wanashangaa hali hiyo pamoja na wazazi wenye wasi wasi juu ya utaratibu huo, kunazidi kuchafua hali ya mambo ilivyo.

Tukiwa ni wanachama wa jumuiya ya waelimishaji wa elimu mjumuisho, kinachotusumbua ni kwamba ingawa sera na dhamira za elimu maalum zina nia njema, katika miaka ya hivi karibuni hazijatilia mkazo sana elimu mjumuisho. Kinyume chake, zimekuwa zikianzisha na kuimarisha kuwepo kwa hali ya ubaguaji katika shule za kawaida. Miaka minne iliyopita, kulikuwa na kazi ya kusisimua kwa shirika moja lisilo la kiserikali ya kuanzisha shule ya msingi mjumuisho nchini India. Hii ilikuwa ni fursa nzuri ya kuanzisha shule mjumuisho hasa ambayo itaunganisha nadharia na vitendo. Hapa hatutaki kusimulia hadithi kuhusu uanzishwaji wa shule hiyo, lakini tutaelezea kidogo machakato wa mawazo uliofanikisha uanzishwaji wa shule hiyo.

Tulianza kwa kuchunguza mifano iliyokuwepo ya shule mjumuisho na kugundua upungufu uliokuwepo kati ya nadharia na vitendo. Pia tuligundua kuwa tulikuwa tukipingana na imani na mawazo yaliyojenga misingi ya elimu mjumuisho nchini India. Zoezi hili lilipelekea kuwa na mawazo mapya ambayo hatimaye yalionesha mfumo wetu wa mjumuisho ambao umefupishwa kama ifuatavyo:

Mawazo yaliyopo sasa	Mawazo mapya
Elimu mjumuisho inahusu watoto wenye ulemavu tu.	Mjumuisho hauhusiki na watoto wenye ulemavu tu. Unahusika na watoto wote, unashughulikia kuondoa ubaguaji wa aina zote kwa ajili ya kuleta elimu bora kwa wote.
Watoto wote wenye ulemavu wanahitaji elimu maalum.	Si kila mtoto mwenye ulemavu anahitaji elimu maalum. Kuwa na ulemavu haimaanishi kuwa lazima utahitaji elimu maalum.
Watoto wenye ulemavu tu ndio maalum. Watoto wasio na ulemavu hawahitaji msaada au uangalizi maalum.	Kila mtoto ni maalum. Mwanafunzi yeyote anaweza akapata vipingamizi katika elimu na hivyo kuhitaji msaada wa kudumu au kwa muda fulani tu.
Ni jumuia fulani tu za ulemavu zisizo za kiserikali ndizo zenye utaalamu wa sera na uendeshaji wa elimu mjumuisho	Washika dau wengine nao pia wana uzoefu na utaalamu wa kutosha. Jumuia za ulemavu zisizo za kiserikali ni wanachama muhimu miongoni mwa washika dau hao katika kutunga sera na utekelezaji wa mjumuisho.
Mazingira ya shule za kawaida yalivyo sasa hivi yanafaa na ni mazuri kwa kusomea.	Mazingira ya shule za kawaida yanahitaji kufanyiwa mabadiliko na kupangwa upya ili yawe mazuri kwa kusomea.
Walimu wa elimu maalum ndio wataalamu wa mjumuisho ambao wanaweza kuwaongoza walimu wa kawaida	Katika elimu mjumuisho hakuna wataalamu wanaojitosheleza. Inahitaji ujuzi wa walimu wa elimu maalum na kawaida- ni njia ya katikati ambayo itaunganisha mazuri ya mfumo wa elimu maalum na mazuri ya mfumo wa elimu ya kawaida pamoja na mawazo mapya katika kuinua ubora wa elimu kwa wote.
Jukumu hasa la kutekeleza elimu mjumuisho ni la walimu wa shule za kawaida	Walimu wataweza kutekeleza elimu mjumuisho iwapo kila mmoja miongoni mwa washika dau wengine atatekeleza sehemu yake ya wajibu.
Kuwafanyia uchunguzi na kuwatambua wenye na wasio na mahitaji maalum ya kielimu, kunawasaidia wenye mahitaji maalum kuweza kujumuishwa.	Uchunguzi na utambuzi ukifuatiwa na mipango ya masomo kwa mwanafunzi mmoja mmoja inapelekea kuweko kwa ubaguaji na pia huyabana matarajio ya mitaala.
India inaweza kuiga kama ulivyo, mfumo wa elimu mjumuisho wa nchi za Kaskazini.	Mfumo wa elimu mjumuisho, ni lazima uundwe kulingana na mazingira halisi ya India
Kwa kuwa katika baadhi ya nchi za Kaskazini elimu mjumuisho haikufanikiwa, basi pia haiwezi kufanikiwa India	India ina mifano mizuri ya mambo ya kijadi ya mjumisho ambayo yanaweza pia kuigwa na nchi za kaskazini. Kutokufanikiwa kwa elimu mjumuisho katika nchi nyingine, haimaanishi kuwa elimu mjumuisho haitafanikiwa India pia.
Sera za elimu mjumuisho na sheria za nchi zinatosheleza kupelekea mabadiliko katika mfumo wa elimu.	Utayari mdogo wa kisiasa, kiuchumi na kijamii katika kuifanyia kazi elimu mjumuisho, usirudishe nyuma imani yetu na jitihada zetu.

Hitimisho: Mchakato wa kupitia upya mtazamo wa elimu mjumuisho ili uendane vizuri na mazingira ya India umechukua muda. Hata hivyo, hiyo iliwezekana baada ya kubadilisha mawazo na imani zilizokuwepo kuhusu elimu mjumuisho na kuanzisha mawazo ya msingi mapya kuhusu elimu mjumuisho. Ingawa hapa haukufafanuliwa, mtazamo huu mpya wa elimu mjumuisho umepelekea kuwapo kwa hazina kubwa ya mbinu mpya zenye ubunifu, mambo mengi ya kujifunza na mapendekezo ambayo yanaweza kutumika katika kuimarisha elimu katika jamii kwa ujumla. Mafanikio yetu yamezidi kuimarisha ahadi yetu ya kuifayia kazi elimu mjumuisho kwa kuwa na mitazamo yenye ubunifu, ambayo tunaweza tukaielezea zaidi na kukupatia iwapo utawasiliana nasi moja kwa moja. Mawazo mapya ya msingi tuliyoanzisha yanawezakuwa hayapendezi kwa jamii ya walimu wa elimu maalum, kwa vile utekelezaji wa mtazamo huu mpya unahitaji mageuzi makubwa ya kifikra na vitendo. Mtazamo huu mpya unaitaka jamii kupitia upya au hata kuachana na taratibu za msingi zilizopo hivi sasa. Hata hivyo, kwa wengi miongoni mwetu sisi tulio katika uwanja wa elimu maalum, tunaziona dhima hizi na mwelekeo huu mpya ni vyenye kuvutia na bora zaidi katika kuimarisha elimu kwa wote katika jamii.

Kanwal Singh amekuwa akifanya kazi katika sekta ya elimu kwa miaka 25 sasa na anaweza kupatikana kupitia: kanwalsingh.in@gmail.com. Ruchi Singh ni mtaalamu katika maswala ya Kujiendeleza Kitaalamu ambaye kwa wakati huu anatayarisha mtaala jumuishi na mazingira ya kujifunzia. Anaweza kupatikana kupitia: ruchi.singh.0511@gmail.com

Kufikiria Upya Mafunzo ya Ualimu, Bulgaria

Margarita Asparuhova

Mtazamo wetu wa ujumla

Mwaka 2007 tulianza kubuni na kuandaa mafunzo kwa walimu wa shule za kawaida kuhusu jinsi ya kuwasaidia na kuwafundisha watoto wenye mahitaji maalum ya kielimu katika mazingira ya shule za kawaida. Kwa wakati huo walimu wengi wa Kibulgeri walikuwa bado wana wasiwasi juu ya faida ya elimu mjumuisho na walikuwa hawana uhakika nini cha kufanya wanapokuwa na mtoto mwenye ulemavu katika madarasa yao.

Katika kazi yetu katika Centre of Inclusive Education - CIE (Kituo cha Elimu Mjumuisho) tumekuwa tukijaribu kutumia mbinu za ubunifu. Mafunzo yetu yanalenga kuwasilisha maarifa mapya na mbinu mpya juu ya mjumuisho zinazoendana na mahitaji na uhalisia wa shule. Kwa hiyo malengo yetu ni:

- kufanya mitazamo ya walimu katika elimu mjumuisho kuwa chanya zaidi;
- kuwasaidia walimu wa elimu ya kawaida, jinsi ya kufanya mazingira ya shule kuwa jumuishi kwa wanafunzi wao;
- Kuwasidia walimu wa elimu ya kawaida kuanzisha na kuendeleza mbinu za kufanya kazi kwa mashirikiano na wazazi na wataalamu ambao wanawasaidia wanafunzi katika shule zao;
- kuhamasisha walimu kutambua, kutumia na kupongeza uwezo walionao wanafunzi wao;
- kuchangiana mawazo na walimu kuhusu mifano ya mambo mazuri ya kuigwa kutokana na uzoefu halisi walionao wakufunzi wetu;
- kuwashirikisha walimu katika majadiliano ya mifano maalum, na vikundi vidogo vidogo katika warsha, hivyo kuwawezesha kutafakari zaidi juu ya mazoea yao na wakati huo huo kuwashajiisha kujiamini katika uzoefu wao wa kitaalamu na mbinu za kufundishia;
- kuongeza uelewa na kuelekeza nguvu katika kile kinachoitwa ulemavu usioonekana, kama vile disleksia (kutoweza kusoma vizuri), disgrafia (kutoweza kuandika vizuri), dispraksia (dyspraxia), ADHD (Tatizo la Ukosefu wa Umakinifu) na autism.

Ingawa CIE hutoa mafunzo ya mada kwa ajili ya walimu wa elimu ya kawaida jinsi ya kuwasaidia watoto wenye mahitaji maalumu ya kielimu katika mazingira ya shule za kawaida, shirika letu si shirika hasa la mafunzo. Timu yetu kwa sasa hushiriki katika miradi kadhaa inayohusiana na mjumuisho, ambayo inatupa fursa ya kuchukua mbinu muhimu zaidi kwa njia ya sisi kutoa mafunzo kwa walimu wa elimu ya kawaida na wadau wengine (wataalamu, walimu wasaidizi, wazazi). Uhusiano huu na hali halisi ya kazi ya mradi inatuwezesha kufanya mabadiliko sahihi katika mafunzo yetu, ili kuweza kukidhi mahitaji ya walengwa na hatimaye kufikia lengo letu la kuzifanya shule nyingi zaidi ziwe na mazingira ya kuvutia, walimu kujiamini zaidi, wazazi wenye ufahamu zaidi na bila shaka, watoto wenye furaha zaidi.

Miradi yetu

Mradi wetu, 'Shule Moja kwa Wote',[1] unalenga kurekebisha ili kuendana na mazingira na kutumia kote nchini Bulgaria, toleo la tatu la Vigezo vya Mjumuisho.[2] Mradi huu umeshabaini kuwa mitazamo ya walimu inaweza kubadilika kwa kiwango kikubwa kupitia uwezeshaji wenye uangalifu na kuheshimiana juu ya maadili, tafakuri binafsi, mazoea na malengo yao wenyewe. Hivyo, walimu wamekuwa na uwezo wa kutathmini mawazo na vitendo vyao wenyewe kwa makini na kuweza kubadilika kwa mujibu wa mahitaji ya wadau wengine (watoto, wazazi, na wenzao).

Mradi mwingine wa CIE, 'Shule pia ni Haki Yangu',[3] unahusisha wadau kutoka shule mbili (za msingi\ sekondari) na nyingine mbili za

[1] One School for All ('Shule Moja kwa Wote') ni mradi unaofadhiliwa na European Social Fund (Mfuko wa Jumuia ya Ulaya) kupitia Operational Program 'Human Resources Development' (Programu ya Utendaji ya 'Maendeleo ya Rasilimali watu').

[2] Index for Inclusion ('Vigezo vya Mjumuisho): Kukuza Ujifunzaji na Ushiriki katika Shule ', Booth, T., Ainscow, M., imepitiwa upya na Tony Booth, 2011, imechapishwa na Kituo cha Mafunzo ya Elimu Mjumuisho, Uingereza.

[3] School is my right too ('Shule pia ni Haki Yangu') ni mradi unaofadhiliwa (kwa sehemu tu) na Jumuia ya Open Society Foundations.

chekechea (kindergartens) katika mji mmoja wa Bulgaria. Mradi huu unataka kukusanya katika sehemu moja mitazamo ya walimu, wataalamu, wazazi, watoto na wawakilishi wa Mamlaka ya Elimu kuhusu fursa na changamoto kwa ajili ya kuendeleza elimu mjumuisho kwa watoto wenye mahitaji maalumu ya kielimu, wenye umri wa miaka 3 hadi 10. Mradi huu umetuwezesha sisi kutumia mbinu shirikishi zaidi kuliko mbinu za 'kuhubiri' katika mafunzo ya walimu, kama vile majadiliano ya vikundi, vikao vya ushiriki wa watoto kuwapasha habari watu wazima, na warsha za kujifunza kwa njia ya uzoefu ili kujenga uwezo.CIE pia ni mshirika ndani ya mradi wa Umoja wa Ulaya uitwao FIESTA[4]. Mradi huu umekuwa na nafasi kubwa katika kutengeneza vizuri ajenda yetu ya mafunzo ya ualimu. Kama sehemu ya mradi, mapitio ya rejea na ukusanyaji wa data katika maeneo ya utafiti ulifanyika katika nchi nane za Umoja wa Ulaya kuwajulisha ripoti ya utendaji katika mjumuisho, na kazi ya usimamiaji na ushirikiano katika kipindi cha mpito.[5]

Kubadilisha mwelekeo wa mafunzo

Katika kuiweka vizuri ajenda yetu ya mafunzo ya ualimu, tumekuwa tukibadilisha mwelekeo kutoka mwelekeo wa mada za uchunguzi hadi katika semina zenye lengo la kuwawezesha washiriki kuwa na uelewa mkubwa zaidi juu ya uwezo walionao watoto na pia ulemavu wao. Mwelekeo huo hutegemea zaidi juu ya kuangalia moja kwa moja katika mazingira yake mtoto kitamaduni na kijamii. Kwa mfano, miaka minne iliyopita neno 'disleksia' lilikuwa ni vigumu kujulikana na watendaji. Sasa linatumiwa kupita kiasi kwa kuelezea aina zote za matatizo ya kuweza kusoma,hali ambayo inaweza kubadilisha uhalisia na umakini katika kuona sababu nyengine zinazopelekea watoto kupata changamoto za kuweza kusoma (kama vile watoto kupata majeraha ya kihisia (kiwewe) au changamoto za kuweza kusikia au kuona; uwezo duni wa mwalimu katika kutumia mitindo au kasi ya ufundishaji, kwa mujibu wa hali za wanafunzi n.k).
Kwa sababu hiyo,'mbinu ya uchunguzi' haiwasaidii sana walimu kuweza kuwasaidia wanafunzi kwa ufanisi. Hali kama vile disleksia, ADHD na autism zinajitokeza katika njia nyingi tofauti, na haiwezekani kutoa mafunzo kwa mwalimu jinsi ya kumfundisha mwanafunzi mwenye changamoto hizo kupitia mafunzo ya siku moja tu. Mbinu bora zaidi ni kutoa mafunzo kwa walimu kwa upana zaidi kuhusu utaratibu mzima wa hali ya kujifunza unavyokuwa (kumbukumbu, umakini, kazi za kumbukumbu, n.k); jinsi ya kutambua matatizo fulani pamoja nao, na mikakati gani inaweza kusaidia kuwa na hali nzuri ya kujifunza. Ni muhimu pia kwamba walimu wapewe mafunzo ya kuweza kujadili mambo haya kwa kujiamini wakiwa pamoja na wataalamu wa maswala ya watoto, wazazi wao, na bila shaka, watoto wenyewe. Hata kama bado walimu wengi hadi sasa wanatarajia kupewa maelekezo ya kutatua changamoto (badala ya wao wenyewe kuwa na uwezo huo), idadi kubwa ya walimu hao wameweza kufaidika kutokana na tafakuri binafsi na mbinu shirikishi, ambazo CIE ilitumia katika mafunzo yao. Ingawa mabadiliko hayo katika ajenda ya mafunzo ya walimu yanahitaji muda mwingi na juhudi kubwa, inawezekana na ni muhimu kufanyika. Aidha, ni hatua za kimantiki muhimu katika kuelekea kuwapokea watoto wenye mahitaji maalum ya kielimu katika shule za kawaida.

Kituo hiki cha Elimu Mjumuisho ni shirika la Kibulgeria lisilo la kiserikali, ambalo lengo lake kuu ni kukuza elimu mjumuisho kwa kila mtoto. Kituo hiki kinaendeleza kazi ya miaka kumi iliyoanzishwa na Shirika la Save the Children la Uingereza nchini Bulgaria na katika kanda hii. Kituo kinaamini kwamba kila mtoto lazima apewe nafasi ya kukubaliwa na kuthaminiwa, na kinafanya kazi kwa ajili ya mjumuisho wa kijamii na ubora wa elimu kwa watoto wote na kuwalinda wale wanaohitaji kulindwa. Timu ya Kituo hiki inafanya kazi pamoja na wazazi, walimu, mameneja, wataalamu, mamlaka za serikali za mitaa na dola, mashirika ya kibiashara, kitaifa na jumuia nyingine za kimataifa.

Margarita Asparuhova, Meneja wa Mradi,
Kituo cha Elimu Mjumuisho
Bulgaria, Sofia 1000, 60 Ekzarh Yosif Str,
m.asparuhova@cie-bg.eu

---

[4] Mradi wa Facilitating Inclusive Education and Supporting the Transition Agenda (FIESTA) (Uwezeshaji wa Elimu Mjumuisho na Kusaidia Ajenda ya Mpito) unafadhiliwa na European Commission (Kamisheni ya Ulaya)

[5] Ripoti hii itapatikana katika mtandao kuanzia mwisho wa mwaka 2013:

Kujenga uhusiano kwa ajili ya Mjumuisho

Kikundi cha walimu wa shule za kawaida, wataalamu walimu washauri kikiwasiliana na washiriki wengine kuhusu wazo fulani kwa kutumia alama tu. Lengo kubwa la zoezi hili ni kusisitiza upendo na umakini katika elimu.

Mwalimu wa shule ya kawaida na mwalimu mshauri wakichora kwa pamoja kwa kutumia penseli moja. Lengo la zoezi hili ni kuanzisha tafakuri binafsi juu ufanyaji kazi kwa mashirikiano, kuongoza na kufuata katika kuongozwa.

Mwaka 2013, CIE ilitayarisha warsha ambayo ilikuwa ni sehemu ya mradi wa School is my Right too (Shule pia ni Haki yangu), iliyokusudia kuongezea nguvu mahusiano - kuaminiana na kushirikiana miongoni mwa walimu wa shule za kawaida, wataalamu na walimu washauri ambao huwasaidia watoto waliotambuliwa kuwa wana mahitaji maalum ya kielimu katika mazingira ya shule za kawaida.

> "Maoni tuliyopata kutoka kwa washiriki yalijikita zaidi katika faida zilizotokana na kukutana na watu wengine na hivyo kupelekea kila mmoja kufahamu dhamana, matarajio na changamoto za wenzake, jambo ambalo kwa maneno yao wenyewe "litakuza mashirikiano yao baadae" Maria Tasheva, Mratibu wa mradi

Tutatoa Makala kubwa zaidi kuhusu athari ya warsha hii kwa mujibu wa maoni ya washiriki juu ya majukumu yao kila mmoja na kuhusu wanavyofanyakazi pamoja, katika EENET toleo la 2014 la "Kuwezesha Elimu"

Vigezo vya Mjumuisho Vimetajwa sehemu kadhaa katika jarida hili.

Nini maana yake?
Kwa urefu zaidi ni: 'Vigezo vya Mjumuisho: Kuanzisha Ujifunzaji na Ushiriki katika elimu. Iliandikwa kwanza na Tony Booth na Mel Ainscow na kufanyiwa majaribio 1997/8. Vimepitiwa upya mara tatu, ya karibuni zaidi ni ya Tony Booth mwaka 2011, na vimechapishwa na Kituo cha Taaluma za Elimu Mjumuisho. Vigezo vya Mjumuisho ni kitini kinachoziwezesha shule kujifanyia tathmini binafsi na kujisahihisha kulingana na tathmini hiyo. Vinatoa mwongozo halisi ili jamii nzima ya shule iweze kufanya kazi ya kupitia upya mambo yote ya shule hiyo yahusuyo utamaduni, mitazamo, sera na matendo. Vinasaidia pia shule kutafakari juu ya maadili yao, kujifanyia tathmini na kuinua uwezo wa shule. Vinatoa mwongozo na ushauri utakaowezesha jamii nzima ya shule kushirikiana katika kupitia kanuni na sera na taratibu mbali mbali za shule kwa lengo la kuziimarisha ziwe bora zaidi. Vigezo hivi huzisaidia shule kutafakari juu ya maadili yao, kutekeleza tathmini binafsi kutoka katika mtazamo wa wadau mbalimbali; kuendeleza mambo mbali mbali yatakayosaidia shule kimaendeleo na kufanya kazi kwa kupunguza vikwazo vya kujifunza na ushiriki. Vigezo hivi vilitungwa nchini Uingereza, lakini vimekuwa vikitumiwa na kuleta mafanikio katika nchi nyingine kadhaa duniani.

Nakala zake zinapatikana wapi?
Unaweza kupata nakala za vigezo hivi katika toleo la 2000 bila ya malipo katika tovuti ya EENET http://bit.ly/1gFAcTZ kwa lugha ya Kiingereza na lugha nyingine 20. Toleo la 2011 linaweza kununuliwa kutoka CSIE: http://bit.ly/19xn0MJ

Wapi ninaweza kupata maelezo ya jinsi ya kuvitumia vigezo hivyo?
Katika tovuti ya EENET na majarida yake, kuna makala mbalimbali kuhusu vigezo hivi na jinsi vilivyofanyiwa marekebisho katika nchi mbalimbali. Kama umekuwa ukifanya kazi katika kutafsiri na kurekebisha vigezo hivyo, tungependa kupokea makala inayoeleza jinsi ulivyovitumia na matokeo yake yalivyokuwa.

Kutafiti Jawabu Zangu Mwenyewe:Mahojiano na Mwalimu wa Mjumuisho, Malaysia

Rosnah Sahilan amekuwa akifundisha kwa miaka sita sasa. Ana Shahada ya kwanza ya Biotechnology na Shahada ya Ualimu. Hapa anaelezea raghba yake ya kuwasaidia watoto wote darasani kwake na vipi amezifanyia majaribio mbinu alizobuni mwenyewe kuhusiana na changamoto za mjumuisho.

Una fikra gani kuhusu mjumuisho kwa ujumla?

Nadhani kwamba kila mtoto ana kipaji; ni jukumu letu sisi walimu kugundua vile walivyonavyo watoto. Mambo ambayo si mazuri yako katika mazingira ya shule. Kadiri tunavyojitahidi kuwaelewa watoto, haitakuwa tatizo kubwa. Kinachohitajika ni kufanya utafiti, ili tuelewe vizuri zaidi mahitaji yao katika shule na kile wanachohitaji kutoka kwetu sisi kama walimu.

Kwa nini unapendezwa na utafiti kuwa sehemu ya kazi yako ya kufundisha?

Nchini Malaysia bado baadhi ya walimu wana mtazamo hasi kuhusu watoto wenye ulemavu. Hatujazoea sana hali kama ya autism au ADD (Attention Deficit Disorder) (Upungufu wa Umakini). Walimu hawajui chochote kuhusu hali hizo. Nadhani walimu wote wanahitaji kufunzwa namna ya kushughulikia hali ya aina hii. Ndio maana mimi nina haja ya kufanya utafiti ili unisaidie mwenyewe. Mimi ningependa sana kuwajumuisha watoto wenye ADD na autism. Jambo hili linanipa changamoto katika mbinu zangu za kawaida. Ninawaza: “Ninawezaje kuwajumuisha pamoja na marafiki zao katika kufundisha na kujifunza? Jinsi gani naweza kuwasaidia katika darasa? “. Daima nimekuwa nikijaribu kufikiri ufumbuzi kwa kufanya vitendo vingi na mbali mbali, kutaka kujua vitendo vizuri na vile ambavyo si vizuri. Kwa njia ya kujaribu, nimepata ufumbuzi mzuri kwa watoto, unaosadifu tabia na sifa zao. Kila mtoto ni tofauti, hakuna watoto wawili walio sawa hata kama wana ulemavu wa aina moja.

Ni shughuli gani za utafiti umefanya?

Mimi ni mwalimu wa sayansi, ninapenda kufanya utafiti na kutafuta majibu. Najua kwamba baadhi ya aina za ulemavu zinahusiana na ubongo na kemikali, n.k, lakini si kosa la mwanafunzi au wazazi wao.

Mshauri wangu alinisaidia. [Rosnah amekuwa akishiriki katika mradi wa kupeleka washauri kwa walimu wa lugha ya Kiingereza ili kusaidia kuinua ubora wa ufundishaji lugha ya Kiingereza.] Nilimweleza kuhusu kupenda kwangu kuwajumuisha wanafunzi fulani na yeye alinipa msaada. Alinisaidia kutafuta vitabu na kuniunganisha na walimu wengine wenye uzoefu wa autism ambao wangeweza kunipa ushauri wa vitendo, ambao nimeutumia darasani. Nimetumia intaneti kupata mawazo, lakini hasa mimi huwa nina jaribu mbinu mbali mbali mimi mwenyewe. Nachunguza kama ni mbinu nzuri au la, kisha nafanya mabadiliko.

Umejifunza nini kwa njia ya utafiti?

Nimeona kwamba watoto wenye ADD na autism wanataka kuwa kama wanafunzi wengine. Namna wanavyofikiri na kufanya mambo ni tofauti kidogo na wanafunzi wengine, lakini bado wanataka na wanahitaji mambo sawa. Sitaki kuwaweka kando, nataka niwajumuishe na wenzao. Inachukua muda. Watoto ambao ni wageni katika mazingira ya skuli wanaweza kuchukua muda wa ziada kuzoea utaratibu wa mambo katika shule.

Pia nimejifunza kwamba ni rahisi kukuza mtazamo chanya katika umri mdogo. Ni rahisi kwa wanafunzi darasani kumkubali mtoto mwenye autism, wanamheshimu na hawamfanyii uonevu - ingawa naweza kuhitaji kuwaelezea tangu awali kuhusu autism na kukataa kukubaliana na uonevu wowote. Inaweza kuchukua muda, lakini baada ya hapo watoto wanakuwa na mitazamo yao mipya ambayo ni chanya baadae katika maisha yao.

Kitu gani kimesaidia utafiti wako?

Kwa upande wangu, wazazi wameunga mkono watoto wao na wamewapa habari na kutoa ushirikiano kwa walimu. Hii ni faida niliyoipata, ingawa najua baadhi ya wazazi pengine hawazungumzi na walimu juu ya madai yao.

Rosnah anaweza kupatikana kupitia EENET

Kuanzisha mfumo wa walimu wa muda unaosaidia mfumo wa Ufuatiliaji Sambamba katika elimu mjumuisho, Kambodia

Sandrine Bouille

Matumizi ya walimu wa muda ni dhana mpya nchini Kambodia. Jimbo la Battambang na wilaya ya Thmor Kol yanaongoza katika utekelezaji wake. Ministry of Education, Youth and Sport (MOEYS) Wizara ya Elimu, Vijana na Michezo iliiomba Jumuia ya Handicap International kuanzisha na kusaidia, kitaalamu na kifedha, utekelezaji wa mradi wa majaribio wa mfumo wa walimu wa muda katika shule 15 za kawaida za msingi kutoka kanda za Otaki na Chrey. Hapa, Sandrine anaelezea mbinu iliyotumika ya Ufatiliaji sambamba.

Kuanzisha mfumo wa walimu wa muda

Mfumo huu ulianza mwaka 2010 na kuajiri walimu wanne wa muda ambao husafiri kati ya shule za kawaida katika jamii kutoa ushauri, vifaa, na msaada kwa watoto wenye ulemavu, walimu wao, na wazazi wao. Wanaunga mkono dhana ya elimu mjumuisho na kuitangaza kwa wakurugenzi wa shule na walimu wa shule za kawaida.

Majukumu yao makuu ni:

- kuwasaidia watoto wenye ulemavu madarasani na nyumbani
- kutoa ushauri na msaada kwa walimu
- kutambua, kuwafanyia uchunguzi, na kuwapa rufaa watoto wenye ulemavu
- kutoa mafunzo kwa walimu na jamii pamoja na kufanya shughuli mbali mbali za uhamasishaji katika jamii.
- kufanya kazi na watoto wa umri tofauti na wenye changamoto mbalimbali.

Kupanua wigo wa walimu wa muda

Ufafanuzi wa kazi za walimu wa muda unasisitiza msaada kwa ajili ya mahitaji binafsi ya watoto wenye ulemavu. Hata hivyo, ni machache kati ya majukumu haya yanayoshughulikia vikwazo vinavyowakabili watoto wenye ulemavu ndani ya shule au kukuza dhana ya elimu mjumuisho.

Mara moja ilikuwa ni dhahiri kwamba walimu wa muda katika mfumo huu hawawezi kulenga watoto wenye ulemavu tu lakini lazima pia kuzingatia ubora wa elimu ili kuimarisha mazingira ya kujifunzia kwa watoto wote. Kulikuwa na haja hasa kwa walimu wa shule za kawaida kuelewa dhana ya elimu mjumuisho na kuendeleza mjumuisho katika ufundishaji.

Mbinu ya ufuatiliaji sambamba na umuhimu wake.

Jumuia ya Handicap International inaelezea mfumo wa ufuatiliaji sambamba katika elimu mjumuisho kama ifuatavyo:

> "Ujumuishaji wa watoto wenye ulemavu katika elimu ya kawaida unahitaji kukuza na kutumia njia za mjumuisho katika ngazi zote, badala ya kuzingatia ulemavu wa mtoto tu ... [hii ni] mbinu ya ufuatiliaji sambamba, ambapo mahitaji binafsi ya watoto wenye ulemavu yanapatiwa ufumbuzi sambamba na kushughulikia vikwazo vya kijamii, kimazingira, kiuchumi na kisiasa katika elimu".[1]

Kushughulikia ulemavu wa mtoto tu kunatoa hisia kuwa mtoto ndio tatizo kwa sababu yeye anahitaji huduma, vifaa au msaada maalum. Mbinu ya Ufuatiliaji sambamba inapunguza kushughulikia mtu binafsi bila kuakisi chochote katika marekebisho muhimu yanayohitajika katika mfumo wa elimu. Kinyume chake, kufanya kazi katika ngazi ya mfumo wa elimu pekee kunaweza kuchangia kupuuza mahitaji binafsi ya kila mtoto. Kuzifanyia kazi ngazi zote hizi mbili ni muhimu kwa kujenga mazingira bora kwa watoto wenye ulemavu na ngazi zote mbili kwa wakati mmoja ni muhimu sana katika kuwatengenezea mazingira mazuri watoto wenye ulemavu na wasio na ulemavu kujifunza na kufanikiwa katika shule na kuhakikisha kuwa watoto wanapewa haki na fursa sawa katika elimu.[2]

Ufuatiliaji Sambamba katika mfumo wa walimu wa muda

Ili kuepuka kuwabebesha mzigo mkubwa walimu hao wa muda, na ikiwa ni sehemu ya kuimarisha mfumo wa elimu, mradi huu ulihamasisha ushiriki wa wazazi, na wengine katika jamii (maafisa wa afya wa vijijini na wawakilishi wa makundi ya watu wenye ulemavu). Ifuatayo ni baadhi ya mifano halisi ya mbinu ya ufuatiliaji sambamba:

Kushughulikia mahitaji binafsi ya watoto wenye ulemavu

Kwa miaka mitatu, mfumo huu umekuwa ukishughulika na Ratanak - kijana wa kiume (sasa miaka 15) ambae yuko darasa la 4[3], asiyeoona -kumpatia vifaa kama vile mashine ya Breili na abakasi. Wakati wa masomo mwalimu wa muda humsaidia moja kwa

[1] Handicap international, Policy brief, Inclusive Education, September 2012, p.4

[2] Kama ilivyoelezwa katika Mkataba wa Umoja wa Mataifa juu ya Haki za Watu wenye Ulemavu, Kifungu cha 24.

[3] Nchini Kambodia, elimu ya msingi ni kutoka darasa la I hadi la VI. Watoto huanza shule wakiwa na umri wa miaka 6.

moja Ratanak darasani ili aweze kufuata masomo kama yanavyoendelea katika shule ya kawaida na pia humsaidia kuweza kupata stadi maalum. Hakuna masomo ya mtu mmoja mmoja au mazoezi yanayotayarishwa kwa Ratanak peke yake lakini njia za ufundishaji hubadilishwa kwa mujibu wa hali yake ili aweze kushiriki. Idadi ya mara zinazohitajika kumsaidia hubadilika kutegemea na maendeleo yake. Mwanzoni, msaada ulikuwa ni kila siku, lakini leo ni kila wiki.

Mwalimu huyu wa muda alimsaidia mwalimu wa Ratanak kwa kumpa ushauri na mbinu, kama vile kusoma kwa sauti na kusoma kilichoandikwa katika ubao,kurudia mara kwa mara, na kumpa Ratanak muda zaidi wa kuandika katika Braille au kutumia Abakasi. Msaada wa rika kwa rika pia ulianzishwa, ili mwanafunzi mwingine aweze kumsaidia Ratanak wakati wa masomo pindi akihitaji maelezo ya ziada au maelekezo wakati mwalimu huyo hayupo.

Walimu hawa pia wana jukumu la kutambua mahitaji maalum ya watoto wenye ulemavu kuhusu huduma za afya na / au hatua za kushughulikia hali zao.

Kushughulikia vipingamizi vilivyomo ndani ya shule

Sopheap ni kijana wa kiume mwenye umri wa miaka 16 mwenye ugonjwa wa Down's Syndrome (Sura mfanano). Alifukuzwa shule kutokana na maswala ya tabia; alikuwa akipambana na wale waliokuwa wakimchokoza na kumzomea. Vikao vya uelimishaji kwa wanafunzi kwa kutumia vitabu vya hadithi za kuchekesha, vikatuni, hadithi na mabango vilisaidia kupeleka ujumbe kuhusu uvumilivu na kuthamini tofauti na utofauti. Jambo hili lilikuza mshikamano miongoni mwa wanafunzi. Sopheap sasa yupo tena shuleni. Amekuza stadi na tabia zake kwa kiwango kikubwa kwa vile marafiki zake wamekuwa ni marafiki wazuri zaidi na wenye mtazamo chanya zaidi kwake. Walimu wa muda hutayarisha vikao vya kila mwezi vinavyojadili kuhusu kukuza mawasiliano na watoto, usimamizi wa tabia, usimamizi wa darasa na kujenga uwezo wa kujiamini kwa watoto. Vikao hivi vina lengo la kuinua ubora wa elimu. Baadhi ya walimu wana shauku ya kutaka kuzifanyia kazi mbinu mpya na hatua kwa hatua huwashawishi walimu wengine. Mwalimu wa Sopheap hususan, alifurahia mafunzo juu ya kanuni za darasa, kwa sababu kanuni zilizo wazi - zilizofafanuliwa na kukubaliwa kwa pamoja kati ya uongozi wa shule na wanafunzi - humwezesha mwalimu kupata muda wa kushughulikia ufundishaji na kuwasaidia wanafunzi zaidi kuliko kushughulikia maswala ya nidhamu. Kila mwaka, vikao kadhaa vya utengenezaji wa vifaa vya kujifunzia na kufundishia hupangwa katika kila shule. Vifaa vinavoundwa ni muhimu kwa ajili ya kusaidia mitindo mbalimbali ya kujifunza na kufundishia kwa njia ya kucheza,ambayo inakuza ubora wa ufundishaji. Nyenzo zilizotengenezwa wakati wa vikao hivi huwanufaisha wanafunzi wote, na mabadiliko hufanywa kukidhi mahitaji maalum ya watoto wenye ulemavu. Kwa mfano, mwalimu wa elimu ya kawaida wa Ratanak alitengeneza kadi yenye maneno yaliyoandikwa kwa lugha ya Kikhmeri na katika maandishi ya Breili. Kwa njia hii, Ratanak anaweza kushiriki katika michezo na wanafunzi wenziwe.

Athari za mfumo wa Ufuatiliaji Sambamba

Mwanzoni mwa mradi, walimu wa muda walikuwa mara nyingi wakionekana kama ni walimu maalum wenye dhamana ya kufundisha watoto wenye ulemavu, hivyo walimu wa elimu ya kawaida waliwategemea sana kusaidia watoto wenye ulemavu. Matumizi ya mbinu ya Ufuatiliaji Sambamba yaliwawezeshwa wafanyakazi wa shule kuwafahamu vizuri zaidi walimu hawa wa muda kuwa ni watetezi na wafuasi wa elimu mjumuisho, mbinu ambayo haiishii katika utoaji wa elimu maalum katika mazingira ya shule za kawaida tu. Walimu wa elimu ya kawaida sasa wanafahamu kuwa walimu hawa wa muda ni waelimishaji waliohitimu ambao wanaweza kutoa ushauri juu ya ufundishaji kwa ujumla pamoja na kuwa ni wataalamu katika maswala yanayohusiana na ulemavu.

Hatimaye, mbinu ya Ufuatiliaji sambamba imetoa ufahamu mzuri juu ya maana ya elimu mjumuisho; si elimu inayolenga watoto wenye ulemavu tu na kulenga katika kushughulikia matatizo yao maalum ya ulemavu, lakini ni elimu ambayo ina lengo la kutoa elimu inayofaa na yenye ubora kwa watoto wote kujifunza pamoja.

Mradi uliopo sasa utamaliza muda wake Disemba 2013

Handicap International,
Programu ya Kanda ya Kambodia & Thailand
S.L.P 586 /P.O. Box 586, Khan Chamkar Mon,
Phnom Penh, Ufalme wa Kambodia
www.handicap-international.org

Kwa habari zaidi zinazohusu mtazamo wa Handicap International katika Elimu Mjumuisho, wasiliana na: Gilles Ceralli, Mshauri wa Kiufundi wa Elimu Mjumuisho, GCERALLI@handicap-international.lu

Walimu wa muda wanavysaidia elimu mjumuisho, Togo

Virginie Hallet

Kwa kipindi cha miaka 10 iliyopita, Togo imekuwa ikitilia mkazo sana katika kuitikia tamko la Elimu kwa Wote. Mpango wa Elimu wa nchi hiyo (2010-2020) ulifanya elimu kwa watoto wenye umri kati ya miaka 5 hadi 15 kuwa ni ya lazima na tangu 2008/9 elimu ya msingi imekuwa bila ya malipo. Kufuatia mpango huo, uandikishaji uliongezeka kutoka 71% mwaka 2006/7 hadi 87% mwaka 2009/10. Hata hivyo, kumekuwa na ongezeko la idadi ya wanafunzi wanaoacha shule pia, jambo ambalo haliwezi kudharauliwa. Katika makala haya, Virginie anaangalia matumizi ya walimu wa muda kama njia ya kuwasaidia kukidhi mahitaji ya wanafunzi wenye ulemavu, ikiwa ni miongoni mwa njia za kupunguza utoro au kuacha shule na kuongeza hali ya ushiriki wa wanafunzi nchini Togo.

Kuongeza ubora kwa ujumla

Kwa ujumla, kiwango cha ubora wa ufundishaji kiko chini sana nchini Togo, na kurekebisha hali hii itakuwa ni hatua muhimu katika kuongeza uwezo wa wanafunzi kupata elimu pamoja na kuongeza ushiriki wao. Mnamo mwaka 2012, Taasisi ya Mafunzo ya Ualimu ilifunguliwa tena baada ya kufungwa kwa miaka 10 kutokana na vurugu za kisiasa. Sasa, walimu wanaweza kupata kozi ya kina kwa muda wa miezi sita kabla ya kuanza kazi, na sio kuanza kufundisha bila ya kuwa na mafunzo yoyote.Kozi hii ni pamoja na mafunzo ya siku tano juu ya elimu mjumuisho. Inatarajiwa kwamba kwa kiasi kikubwa, mafunzo haya yataongeza ubora wa elimu nchini Togo.

Kuanzisha mfumo wa walimu wa muda

Kuanzisha mfumo wa walimu wa muda, hasa mpango wa ubunifu kwa ajili ya walimu wa muda ulianzishwa mwaka 2010, awali katika mji wa Dapaong, Kaskazini mwa Togo. Lengo lilikuwa ni kuweza kushughulikia vizuri zaidi mahitaji binafsi na maalum kwa wanafunzi wenye ulemavu na walimu wao. Awali, walimu watatu wa elimu ya kawaida waliajiriwa, mmoja tu kati yao alikuwa na uzoefu wa kufundisha watoto wenye ulemavu wa kuona. Maandalizi yao kuwa walimu wa muda yalihusisha wiki moja ya mafunzo ya kina ikiwa ni pamoja na Braille, lugha ya alama na mbinu za kutumia wakati wa kuwafundisha watoto wenye aina mbalimbali za ulemavu, ikifuatiwa na ukaguzi wa kila wiki kwa ajili ya ufuatiliaji, pamoja na vipindi vya mafunzo ya kina wakati shule zinapofungwa. Pia, kulikuwa na utaratibu wa kutembelea shule maalum na kufanya kazi pamoja na walimu waliosomea elimu maalum. Kila mwalimu wa muda huzitembelea shule zake alizopangiwa, na huwasaidia watoto kadhaa wenye ulemavu katika madarasa ya kawaida. Jukumu lao kuu ni kuwasaidia watoto hao wakati wa masomo, na kujadili matatizo yoyote ambayo mtoto anaweza kuwa nayo kuhusiana na mwalimu wao.

Kumekuwa na maoni mazuri kutoka kwa watoto wenye ulemavu ambao hufurahia kupata uangalizi wa ziada, na pia kutoka kwa wenzao wasio na ulemavu ambao hufurahia, kwa mfano, kujifunza kutumia lugha ya alama wakati walimu hao wanapokuwa katika makundi madogo madogo na kuwashirikisha na wao pia.

Uhusiano kati ya walimu wa kawaida na walimu wa muda

Walimu wa kawaida nchini Togo kwa ujumla wako tayari kuwakubali watoto wenye ulemavu katika madarasa yao yenye wanafunzi wengi, na kwa kawaida wanakuwa na mtazamo wa kuwakaribisha vizuri.

Hata hivyo, awali walikuwa na wasiwasi kuwa walimu hao wa muda wanaweza kuwa ni wakaguzi. Kwa kipindi cha miaka mitatu sasa, hata hivyo, walimu kwa

ujumla wameelewa na wanawaheshimu walimu hao wa muda, na sasa wanawashukuru kwa msaada na ujuzi wao.

Mjini Dapaong, ambapo mpango huo ulianza, bado ni changamoto kwa walimu hao wa muda kutoa mchango katika utayarishaji wa mitaala na mabadiliko ya kimuundo kuelekea katika mjumuisho katika mashule. Hata hivyo, katika eneo la pili kijiografia ambapo mfumo huu unatekelezwa, Kara, kumekuwa na mafanikio mengi zaidi kwa ujumla yanayohusiana na mabadiliko ya kimuundo na utekelezaji wa mipango ya pamoja na ushirikiano kati ya walimu wa kawaida na walimu wa muda. Kikosi cha Handicap International kilipitia mambo muhimu ya kujifunza yaliyojitokeza katika mradi wa awali, na kuanzisha mradi wa Kara ambao ulitia mkazo zaidi juu ya kufanya kazi kwa pamoja tokea mwanzo kabisa.

Leopold ni mwalimu wa muda kwa watoto wenye ulemavu wa kusikia. Anaunga mkono watoto kutumia lugha ya alama wakati wa masomo na anashauri matumizi ya vifaa vya kufundishia kulingana na hali za wanafunzi. Pia, yeye huwaonesha walimu jinsi ya kutumia picha kuwasaidia watoto kuwasiliana na kuelewa kwa urahisi zaidi. Yeye anafanya kazi na watoto wadogo ambao ni viziwi na pia wenzao, huku akiwasaidia watoto wote kujifunza lugha ya alama, kwa kutumia vitendo mbalimbali vya kufurahisha.

Athari

Hivi sasa watoto 54 kati ya 438 wenye ulemavu waliojiunga na shule za kawaida katika maeneo yanayoteuliwa kufanyiwa kazi, wanasaidiwa na walimu wa muda. Hawa ni watoto wanaoishi katika mazingira magumu, na ndio wanaoaminika kuwa ni wenye kuhitaji msaada.

Kwa ujumla, mfumo huu wa walimu wa muda umekuwa na mafanikio. Ni vigumu kutambua kiwango cha maendeleo kwa kuwa mradi ulilenga watoto ambao walikuwa ndio kwanza wameanza shule, hivyo hakuna taarifa za msingi kuhusu kiwango cha elimu cha watoto hao kabla ya kuanza kwa mradi huo.

Hata hivyo, baada ya miaka mitatu ya majaribio, ni dhahiri kwamba watoto wanaosaidiwa na walimu wa muda (wa kupita pita) wanapata mafanikio zaidi darasani kuliko watoto wenye ulemavu ambao hawapati msaada huo, hususan wale walio na ulemavu wa kuona au kusikia. Walimu wa kawaida na familia za watoto hao wameona maendeleo ya stadi za kijamii, mwingiliano na watoto wenzao, na pia stadi za maisha ya kila siku, hata kwa watoto ambao hawajawa na mafanikio makubwa kimasomo. Mfumo wa kutumia walimu wa muda una faida nyingi kwa maisha ya watoto wenye ulemavu pamoja na familia zao nchini Togo.

Video (kwa Kifaransa) kuhusu programu ya walimu wa muda Togo inapatikana kupitia:
www.youtube.com/watch?v=RLITmUsDBlg

Wasiliana na:
Virginie Hallet
Mratibu wa maradi- Ushirikishwaji na Haki
Mpango wa Handicap International Togo-BENIN
BP 8621 Lomé, Togo.
Barua pepe: coordoinclusion@handicapinternational-togo.org.
Picha © Sandra Boisseau, 2010, HI

Walimu kwa Wote: Ufundishaji -jumuishi kwa Watoto wenye Ulemavu

Ingrid Lewis

Nchi nyingi hazina walimu wa kutosha waliotayarishwa na kuhamasika vizuri. Hali hii huathiri uandikishaji, ushiriki na mafanikio ya watoto wote, lakini hali inaweza kuwa mbaya zaidi kwa elimu ya watoto walio katika makundi yaliyotengwa. Mara nyingi walimu wanakosa mafunzo au msaada katika kufundisha watoto wenye ulemavu. Hapa, Ingrid anaeleza kwa ufupi njia muhimu zinazoweza kutumika kuandaa walimu wa elimu ya kawaida kwa madarasa yenye wanafunzi mbalimbali.

Viwango vya kitaifa kwa ajili ya mafunzo ya ualimu vinatofautiana kati ya nchi na nchi, na mara nyingi mafunzo hayo huwa duni. Mafunzo ya Ualimu kwa walimu wa kawaida mara chache hujenga kujiamini, maarifa na stadi mbali mbali ili kuwasaidia wanafunzi wenye ulemavu. Utafiti[1] wa hivi karibuni umeonesha mikakati muhimu mitano ya kurekebisha hali hiyo. Kila nchi huweka mkazo tofauti katika maeneo hayo kuendana na mazingira ya nchi hiyo.

1. Watunga sera na wakufunzi wa walimu wanahitaji kuelewa vyema elimu mjumuisho

Wale wanaotunga na kutekeleza sera katika maswala ya elimu na mafunzo ya ualimu wanahitaji ufahamu mkubwa wa elimu mjumuisho ili waweze kukuza ushirikishwaji katika maswala yote ya kazi ya elimu.

Watunga sera na wakufunzi wa walimu wana haja ya:

- kuelewa kwamba elimu mjumuisho si mpango tofauti au ulio mbali (na mfumo mzima wa elimu)
- kuelewa mbinu ya ufuatiliaji sambamba katika elimu mjumuisho, na kuandaa walimu wa kuwasaidia wanafunzi wote kwa ujumla; na kuwa na ujuzi na kuweza kujiamini katika kushughulikia mahitaji ya wanafunzi wenye ulemavu.
- kuelewa umuhimu wa mbinu ya sekta anwai: Ujumuishaji wa watoto katika elimu mara nyingi unahitaji ushirikiano na taasisi mbali mbali kama za kiafya, kijamii -ustawi wa jamii, maji na usafi wa mazingira, usafiri wa umma na sekta zinazohusiana na haki.

Ili kufikia kiwango cha uelewa kinachohitajika miongoni mwa watunga sera na wakufunzi wa walimu, utetezi na jitihada za uelimishaji zinapaswa kuwasilisha ujumbe wa wazi na thabiti juu ya nukta zilizo hapo juu. Kuna haja ya kuwa na mafunzo ya ufuatiliaji na msaada (ikiwa ni pamoja na kuzitembelea mara kwa mara shule pamoja na kukagua miradi ya elimu mjumuisho) ili watunga sera na wakufunzi waendelee kujifunza na kuendelea kuimarisha mafunzo ya kabla ya kazi na mafunzo ya ndani ya kazi yaliyotayarishwa kwa ajili ya walimu.

2. Elimu mjumuisho ni lazima iingizwe katika mafunzo yote ya ualimu.

Elimu mjumuisho inahusika katika nyanja zote za elimu, hivyo kila mwalimu anapaswa kujifunza jinsi ya kufanya elimu iwe jumuishi zaidi. Hii ina maana ya kujifunza jinsi ya kuimarisha mahudhurio ya wanafunzi, ushiriki na mafanikio ya wanafunzi wote, na hasa jinsi ya kusaidia ushirikishwaji wa wanafunzi wenye ulemavu.

Walimu wanahitaji kukubaliana na elimu mjumuisho tokea siku ya kwanza ya mafunzo yao ya ualimu, ili ionekane kuwa ni jambo muhimu kwa kazi yao ya ualimu. Walimu waliopo kazini pia wanahitajika kushiriki katika programu za kukuza maendeleo yao ya kitaalamu ili kuwasaidia waweze mara kwa mara kutafakari na kuifanya mitazamo yao na mazoea yao kuwa bora zaidi. Kuimarisha maendeleo ya kitaalamu inaweza kuwa ni pamoja na mafunzo rasmi wakiwa kazini na fursa za kusoma zisizo rasmi kama vile mbinu za kufanya utafiti katika fani na maeneo ya kazi, na makundi ya majadiliano ya walimu. Kozi kadhaa tu za elimu mjumuisho zisizo na mtiririko maalum hazitoshelezi.

Hatua muhimu zinazohitajika ni pamoja na:

- Kushughulikia elimu mjumuisho katika ngazi zote za mafunzo ya kabla ya kuingia kazini na mafunzo kazini na pia katika programu za kujiendeleza kitaalamu.
- Kutoa mchanganyiko wa (i) kozi maalum juu ya elimu mjumuisho, na (ii) namna ya kuingiza kanuni za elimu mjumuisho katika shughuli zote mafunzo ya ualimu.
- Kupitia na kurekebisha kozi za mafunzo ya ualimu, mitaala na vifaa, na ushiriki kutoka kwa wadau mbalimbali wa elimu.
- Kutetea vyuo vya Ualimu na mawizara kufanya mabadiliko hayo.

[1] Rieser, R (2013) 'Teacher Education for Children with Disabilities. Literature Review'. Prepared for UNICEF, New York. http://bit.ly/18AGOAi

3. Mafunzo ya Ualimu ni lazima yawe na uwiano wa nadharia na vitendo.

Mafunzo ya ualimu yanahitaji kuwa na uwiano wa kujifunza kuhusu dhana ya elimu mjumuisho, kuangalia na kutekeleza nadharia hizi kivitendo huku wakisaidiwa na wenzao wenye uzoefu zaidi. Mafunzo ya elimu yanahitaji kuendana na mazingira na utamaduni, kupangwa vizuri ili wanaopatiwa mafunzo ama wasioajiriwa au walimu walio kazini wasijihisi wameelemewa. Mgawanyo wa nadharia na vitendo ni lazima uelekezwe katika changamoto za maisha halisi katika shule katika kuwapatia walimu mafunzo pamoja na stadi zitakazowawezesha kuwa na tafakuri na uchambuzi juu ya kazi yao.

Mambo ambayo yanaweza kuongezewa katika mafunzo ya ualimu kuhusu uzoefu maalum wa vitendo juu ya ulemavu ni pamoja na:

- Kuzishirikisha Disabled People's Organisations (DPOs) Jumuia za watu wenye ulemavu, watu wenye ulemavu na wazazi wa watoto wenye ulemavu katika kupanga na kuendesha mafunzo hayo.
- Shule maalum mara nyingi zinaweza kutoa msaada wa kiufundi na kiushauri. Hata hivyo, walimu wa shule maalum nao pia wanaweza kuhitaji mafunzo juu ya namna ya kusaidia elimu mjumuisho katika shule za kawaida.

Utaratibu wa mafunzo yanayotolewa kwa awamu unaonekana kuwa na ufanisi kifedha katika kufikisha ujumbe unaokusudiwa kutoka kundi moja hadi jingine. Lakini mara nyingi hausaidii wanafunzi kupata kujifunza kivitendo au kubadilishana mawazo, na ni nadra kuwa na ufuatiliaji wa kutosha. Mitazamo hiyo inahitaji kuimarishwa ili kusaidia shule nzima, kujifunza kutoka walimu wazoefu zaidi, kujifunza kutoka kwa wengine walio rika moja, na ufuatiliaji wa kawaida.

4. Watu wenye ulemavu washirikishwe katika mafunzo ya Ualimu

Kumekuwa na ongezeko la vuguvugu la kutaka ushirikishwaji mkubwa zaidi wa jamii katika uendeshaji wa shule na maendeleo. Ili ifanikiwe, shule ni lazima ishirikishe makundi tofauti yakiwemo ya watu wenye ulemavu. Lakini wale wanaohusika katika upangaji na uendeshaji wa shule hawana ulemavu, wala uzoefu wa moja kwa moja wa kufanya kazi na watu wenye ulemavu. Kwa kuleta ufanisi na uhalisia katika mjumuisho, wadau mabalimbali, hasa watu wenye ulemavu ni lazima washirikishwe. Mikakati yake ni pamoja na:

- Wizara za Elimu ziwashirikishe watu wenye ulemavu wakati wa majadiliano ya sera kuhusu mafunzo ya Ualimu.
- Ni lazima kuwe na upendeleo maalum katika utoaji wa mafunzo, kuajiri, na kuwasaidia wakufunzi wenye ulemavu.
- Kuwakaribisha wakufunzi na wasemaji kutoka makundi na jumuia za watu wenye ulemavu mbali mbali, katika programu za mafunzo ya ualimu ya kabla ya kuanza kazi na pia programu za mafunzo kazini.
- Wanafunzi katika vyuo vya ualimu na katika mafunzo kazini wapatiwe fursa ya kufanya kazi/kujitolea wakiwa pamoja na watoto au watu wazima wenye ulemavu.

5. Wafundishaji wasiwe wa hali moja tu na lazima wawe wanawakilisha makundi mbali mbali

Katika kufikia mjumuisho kwa watoto wote tunahitaji kuangalia kwa makini ni nani anayekuwa mwalimu. Watoto ambao wanahisi walimu wao hawafanani na hali zao, au hawawafahamu, ni nadra kujishughulisha na kujifunza na badala yake wanaweza kutoroka au kuacha shule kabisa. Kwa hivyo basi, kuwa na walimu wenye jinsia tofauti, wenye ulemavu na wasio na ulemavu, na wanaowakilisha makabila, lugha, na dini mbali mbali kulingana na jamii yao ilivyo, ni muhimu.

Watu wenye ulemavu aghlabu hukumbana na vikwazo kadhaa katika kufikia kiwango cha elimu kinachohitajika ili wawe walimu. Hivyo basi, kuna haja ya kuwa na sera nyumbufu katika kuzingatia sifa za kudahiliwa katika mafunzo ya ualimu na\au kubuni na kufadhili kozi maalum za kusaidia kuinua kiwango cha sifa za wale wanaotarajiwa kuomba kudahiliwa. Kadhalika, kuna haja ya kuwekeza katika na kuongeza ubora wa majengo, vifaa vya kujifunzia na kufundishia katika mafunzo ya ualimu.

Watu wenye ulemavu wanaweza kukumbana na ubaguzi katika kupata kazi, ama wakati wa kuchanganua waombaji, au inaweza kuwa tokea mwanzo kuna marufuku kwa watu wenye ulemavu kuwa walimu kutokana na uchunguzi mkali wa kiafya na umakini. Pia kuna uwezekano mkubwa wa kubaguliwa kazini na wenzao au wazazi, au katika muundo wa malipo na fursa za kujiendeleza kitaalamu. Kanuni za uajiri zinahitaji kupitiwa upya na kufanyiwa mabadiliko ili kuondoa vikwazo kama hivyo.

Makala hii inatokana na waraka mkubwa zaidi wa IDDC ulioandikwa na Ingrid Lewis (EENET) na Sunit Bagree (aliyekuwa akifanya kazi Sightsavers zamani), inapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1glgWuQ

Wasiliana na: Ingrid Lewis, EENET CIC
37 Market Street, Hollingworth
Cheshire, SK14 8NE, UK
ingridlewis@eenet.org.uk

Wasaidizi wa kufunza viziwi: utoaji wa fursa za elimu na ajira kwa watoto na watu wazima viziwi nchini Papua New Guinea

Light for the World Austria

Kwa watoto wengi wenye ulemavu, ukosefu ya watu wazima wenye ulemavu katika shule za kawaida inaweza kuwa ni kikwazo kwa ushirikishwaji wao. Watu wazima wenye ulemavu wanaweza kuwa ni mfano wa kuigwa na wanaweza pia kuwafanya watoto wenye ulemavu kujiamini katika utambulisho wao. Makala hii inaelezea kuhusu utaratibu wa kuwafunza wasaidizi wa kufundisha viziwi waweze kusaidia katika ufundishaji wa watoto hao katika shule za kawaida nchini Papua New Guinea kama njia ya kuongeza elimu na fursa za ajira kwa watu wazima viziwi.

Mradi unaoendeshwa na Callan Services, unalenga kuongeza ubora wa elimu ya msingi na huduma za afya ya msingi kwa watoto viziwi. Moja ya mambo muhimu katika mradi huu, ni kuajiriwa kwa wasaidizi 20 ambao ni viziwi kabisa au wenye usikivu hafifu, ambao huitwa Wasaidizi Wafunza Viziwi.

Jukumu la wasaidizi hao ni sehemu ya juhudi kubwa za kujenga utambulisho na kukuza utamaduni wa viziwi, na kusaidia watoto 300 viziwi kwenda shule za msingi. Mradi huu pia unataka kuwapa wasaidizi hao fursa ya kupata sifa za kitaaluma (ili hatimaye wawe walimu) na kupewa mafunzo ya ukuaji wa watoto. Baadhi ya wasaidizi hao tayari wamefanikiwa kupata kiwango cha kuweza kuendelea na elimu ya juu. Wasaidizi hawa wanatambuliwa katika jamii.Wao huchaguliwa kutokana na ujuzi wao katika mawasiliano na mazungumzo kwa wote; viziwi na wasio viziwi katika jamii, na kwa uwezo wao wa kushirikiana na kufanya kazi pamoja na watoto wadogo viziwi. Wao pia huchaguliwa kutokana na ubunifu wao, na wengi wao wamefikia kiwango cha elimu ya msingi.

Wasaidizi wa kufunza viziwi hupokea mafunzo wakiwa kazini kutoka kwa mwalimu mtaalamu kutoka Deaf Education Resource Unit (DERU) (Kitengo cha Elimu ya Uziwi) (madarasa tofauti yaliyo katika shule za kawaida kinachoshughulikiwa na mwalimu wa viziwi aliyehitimu mafunzo ya elimu hiyo). Pia wanapata fursa nyingine za elimu na msaada wa kuinua kiwango chao cha Kiingereza. Wasaidizi hawa pia wana fursa ya kukutana katika mikutano katika ngazi za mkoa na taifa. Nafasi hii ya kubadilishana uzoefu ni sehemu muhimu ya kujenga na kuimarisha jamii ya viziwi. Wasaidizi pia wana majukumu mapana zaidi ya wajibu wa kusaidia darasani. Wanashiriki na kusaidia katika mitaa, mikoa na taifa, kwenye mipango ya michezo, na kusaidia katika mafundisho ya lugha ya alama. Kwa njia ya kutoa mafunzo juu ya elimu ya utoto, mradi huu unataka kuwasadia wasaidizi hao kufanya kazi kwa ufanisi zaidi na watoto wadogo viziwi na kusaidia mpito wao kutoka madarasa ya DERU kwenda katika madarasa ya kawaida. Mafunzo pia huwasaidia kuwa na ujuzi wa kusaidia marekebisho ya mtaala kulingana na mahitaji binafsi ya kila mtoto kiziwi, na wao kuwa na rasilimali katika madarasa ya kawaida.
Elimu ya viziwi ni mpya kiasi Papua New Guinea na watu wazima wengi viziwi hawajawahi kuwa na fursa ya kuona uwezo wao kama wachangiaji muhimu katika elimu wala kutambua uwezo wao wa kupata elimu ya juu na ajira bora zaidi. Mbinu ya Wasaidizi wa Kufunza Viziwi husaidia kutoa fursa za elimu pamoja na ajira. Wasaidizi hao wanakuwa ni mifano mizuri kwa watoto viziwi na familia zao katika jamii. Zaidi ya hayo, wamechangia katika kuimarisha ujuzi wa lugha ya alama mashuleni, miongoni mwa watoto na walimu.

Aidha, mradi huo, umewezesha kuanzishwa kwa Walimu wa Taifa wa Lugha ya Alama ambao wataongoza ufundishaji wa lugha hiyo. Matokeo muhimu ya mradi huo ni uamuzi wa kuendeleza zaidi Lugha ya Alama nchini Papua New Guinea, na utambuzi wa haja ya kuwa na mafunzo rasmi ya ukalimani na mafunzo kwa ajili ya kupitia kikamilifu, mitazamo ya elimu. Uendelezaji wa Lugha ya Alama nchini Papua New Guinea unaendelea kwa kuendesha warsha nchini kote, na Wasaidizi wa Kufunza Viziwi ni jambo muhimu katika mchakato huu.

Wasiliana na: Light for the World Austria

Sabine Rehbichler
s.rehbichler@light-for-the-world.org

Callan Services, Michael Lulu
Micheal.lulu@gmail.com

Jukumu la watu wenye ulemavu katika mafunzo ya ualimu, Iraq

Karen Chesterton Khayat

Maendeleo ya elimu mjumuisho lazima yajengwe juu ya msingi wa kushirikisha wadau wote muhimu - watoto, wazazi, walimu, watoa maamuzi, wafadhili, na bila shaka, wawakilishi wa makundi yaliyotengwa. Njia muhimu ya kuhakikisha walimu wanatayarishwa vizuri kuwasaidia watoto wenye ulemavu katika madarasa yao ya kawaida ni kuhakikisha kwamba wanapata uzoefu wa vitendo kwa kufanya kazi pamoja na watoto na watu wazima wenye ulemavu, na kwamba mafunzo wanayoyapata yanaongozwa na mitazamo ya watu wenye ulemavu. Hapa, Karen anaangalia mipango ya kufanikisha haya nchini Iraki.

Kaskazini mwa Iraq (katika majimbo matatu ya Sulaimany, Dohuk na Erbil katika Kurdistan) Wizara ya Elimu ilianzisha mafunzo kwa ajili ya walimu walioajiriwa na Wizara hiyo na pia kuendesha vikao vya uelimishaji kwa viongozi wa elimu. Mafunzo hayo hutoa 'utangulizi wa elimu mjumuisho' kwa ajili ya walimu walioko kazini ambao wanataka kusaidia watoto wenye ulemavu katika shule. Mafunzo yalianza kwa kutolewa kozi za mafunzo kwa ajili ya wakufunzi, na sasa kozi zinazotolewa mara kwa mara kwa walimu. Kozi hizi wakati mwingine zinafadhiliwa na UNICEF na wakati mwingine zinafadhiliwa na Wizara.

Katika kozi hizi, watu wazima wenye ulemavu wa kusikia na wenye ulemavu wa kuona wanakuwa pamoja na kusimulianana uzoefu wao na habari zao binafsi za kielimu, jambo ambalo husaidia washiriki wa mafunzo kuelewa nafasi ya elimu katika maisha yao. Wameonesha vifaa saidizi na zana, na pia mbinu zinazotumika katika maisha ya kila siku kwa wanaoishi na ulemavu wa aina moja au zaidi.

Watu wazima ambao ni viziwi wamekuwa wakishirikishwa katika kozi za kufundisha lugha ya alama katika hatua ya awali kwa walimu, kwa kutumia orodha ya maneno ambayo walimu wenyewe wanataka kujifunza, na pia kuonesha namna ya kusimulia hadithi.

Katika semina za uelimishaji kwa walimu wakuu, maafisa wa elimu watoa maamuzi na watu wenye ulemavu wanashirikishwa ili kuleta mitazamo yao kuhusu mjumuisho katika majadiliano wakati wa semina, na kuelezea kwa washiriki wengine uzoefu wao binafsi kuhusu elimu. Wazazi wa watoto wenye ulemavu pia walishiriki katika vikao vya maswali na majibu. Watetezi wa haki za ulemavu wamechangia katika mafunzo hayo kwa kuwa wahadhiri kutoka nje, ili kuelezea kwa kina habari za kinadharia na vitendo, na kutoa ujummbe unaopinga vikali ubaguzi.

Maoni kuhusu kozi hizo yanaonesha kwamba kushiriki na kuchangia vizuri kwa watu wenye ulemavu katika mafunzo hayo kumesaidia walimu kuwaona watu wenye ulemavu kuwa ni washirika katika kuunga mkono haki za watoto katika madarasa yao, badala ya kuwaona kama ni wapokeaji sadaka tu wasio na mchango wowote.

Wachangiaji katika kozi hizo kwa kiasi kikubwa wamekuwa wakipatikana kupitia Jumuia za Watu wenye Ulemavu (DPO's). Shughuli mbali mbali katika mafunzo hayo zimesaidia kuanzisha au kuimarisha ushirikiano kati ya Jumuia za Watu wenye Ulemavu (DPO's) na mpango wa Elimu Mjumuisho. Ingawa katika baadhi ya nchi si Jumuia zote za Watu wenye Ulemavu zina uwezo wa kusaidia mafunzo ya walimu, ni muhimu kujifunza kutoka kwao na kujitahidi, ili kuhakikisha kwamba makundi yote mawili,wanajamii kwa ujumla na wataalamu wenye ulemavu wote wana jukumu katika kubuni na kutoa mafunzo juu ya ushirikishaji na usawa.

Walimu viziwi wakiwafanyisha mazoezi ya lugha ya alama walimu wasio viziwi

Mshauri Mwelekezi aliisaidia Wizara ya Elimu kubuni kozi na kuendesha mafunzo ya awali. Wizara pia iliunda kamati kwa ajili ya semina za uelimishaji. Kamati hiyo iliundwa na wawakilishi wa elimu na wawakilishi wa Jumuiya za watu wenye Ulemavu. Wafanyakazi kutoka DPO's waliwawakilisha watu wenye ulemavu wa viungo na hisia, na walikuwa ni watu wenye utaalamu katika masuala ya habari / mawasiliano au sanaa. Kamati iliandaa kampeni ya uelimishaji (ambayo pia ilishirikisha sanaa na muziki) na walisaidia sana katika kuzieneza semina hizo katika kanda yote.

Wasiliana na Karen kupitia barua pepe: krchesterton@gmail.com

Uanzishaji wa vituo vya raslimali kwa ajili ya Elimu Mjumuisho, China

Ming Liu

Moja ya changamoto muhimu katika kuendeleza elimu mjumuisho ni kwamba shule za kawaida zinahitaji mafunzo ya mara kwa mara yanayoendelea na sio mafunzo ya kozi zinazotolewa mara moja tu. Zinahitaji mafunzo hayo ili ziwasaidie wafanyakazi na wadau wengine kudumisha motisha huku wakiendeleza ujuzi na kujiamini kuwa wabunifu zaidi na katika kutekeleza mjumuisho zaidi. Msaada wa utekelezaji wa elimu mjumuisho unaweza kutolewa katika njia tofauti. Katika makala hii, Ming Liu anaelezea jinsi vituo vya nyenzo kwa ajili ya elimu mjumuisho vinavyoanzishwa nchini China, kama njia ya kuunga mkono sera na mabadiliko katika ngazi za chini.

Utangulizi

Nchini China, Shirika la Hifadhi ya Watoto (Save the Children) linafanya kazi na wilaya saba katika Mkoa wa Sichuan, Mkoa wa Yunnan na Xinjiang Uigur Mkoa wenye Mamlaka yake kuanzisha mfumo wa elimu mjumuisho na kuimarisha huduma kwa watoto wenye ulemavu. Mradi huu wa miaka mitatu ulianza mwezi Julai 2012 na unalenga kuanzisha vituo vya raslimali, na kufanya kazi katika shule za kawaida zilizochaguliwa kwa ajili ya majaribio, kutoa mafunzo kwa walimu wakuu na walimu wengine, na pia kutoa mafunzo kwa walimu wa shule za elimu maalum, ili kuongeza upatikanaji wa elimu kwa watoto wenye ulemavu mchanganyiko na wenye ulemavu mkubwa. Vituo hivyo vitasaidia mfumo wa elimu mjumuisho na vitahakikisha kuwa huduma zitaendelea hata baada ya mradi kukamilika. Mradi bado ni mpya sana, hivyo makala hii inalenga kubadilishana uzoefu wetu katika hatua ya awali ya uanzishaji wa mradi huo. Tunatumai kuwa na uwezo wa kutoa taarifa za maendeleo ya mradi huo katika toleo la baadaye la jarida hili.

Majukumu ya Vituo

Vituo hivyo husimamiwa na taasisi za elimu katika ngazi ya mkoa, na vinatarajiwa kuchukua majukumu mengine kadhaa, ikiwa ni pamoja na: uongozi wa elimu; mafunzo ya ualimu, na kufundisha utafiti kwa walimu; kuratibu baina ya idara moja na nyengine, uratibu; utoaji wa huduma za matengenezo, ushauri, vifaa saidizi na vifaa vyengine.

Kuhusu wanafunzi wenye ulemavu, vituo hivi vina jukumu la:

- kuanzisha sera katika ngazi ya jimbo kuhusu elimu ya watoto wenye ulemavu kulingana na sera ya elimu ya mkoa
- kutunga taratibu na kanuni zinazohusiana na: uchunguzi na utambuzi wa watoto wenye ulemavu ambao watahitaji msaada wa mtaalamu katika elimu; uandaaji na utekelezaji wa mpango wa elimu wa mtu binafsi (IEP); tathmini ya shule /utendaji wa walimu katika kukidhi mahitaji ya watoto wenye ulemavu, n.k
- kufuatilia shule za kawaida kwa lengo la kutoa msaada uliokusudiwa na vile vile kwa ajili ya tathmini ya maendeleo ya elimu mjumuisho.
- kuratibu pamoja na serikali ya jimbo, ‘ Shirikisho la Watu wenye Ulemavu na, Ofisi ya Huduma za Wananchi juu ya kazi ya kutafuta watoto wenye ulemavu, kukusanya na kubadilishana taarifa, na kuimarisha huduma za rufaa.
- Kutoa mafunzo kwa walimu wa kawaida na walimu walio katika vituo kutoka shule za kawaida ili wawe na uwezo mkubwa zaidi wa kuwasaidia watoto wenye ulemavu
- kutengeneza vifaa saidizi vya kufundishia na kujifunzia.
- kutoa huduma za ukarabati kwa ajili ya watoto wenye umri wa shule wenye ulemavu, ama katika vituo au kwa njia ya huduma kwa jamii
- kutoa ushauri kwa wazazi, na kuandaa mafunzo kwa wazazi na kuandaa shughuli mbali mbali za uhamasishaji.

kuhakikisha uendelevu

Kuanzisha kituo cha raslimali kama hiki ina maana kuwa kutakuwepo na mabadiliko katika mfumo wa utawala wa elimu. Inategemea ujasiri na nia ya Mamlaka ya Elimu katika jimbo kuleta uvumbuzi katika usimamizi wa elimu, kufafanua upya majukumu ya kila idara, kupanga upya rasilimaliwatu na bajeti, na kuanzisha sera na kanuni mbali mbali za kuendesha elimu mjumuisho. Kwa hivyo basi, shirika la Hifadhi ya Watoto (Save the Children) lilihitaji washirika madhubuti ili kusaidia mpango huo kwenda mbele, na kuwa endelevu kwa muda mrefu.

Kwa hivyo, Majimbo yalialikwa katika jitihada za kutafuta washirika katika mpango huu, kufuatia mkutano wa ufunguzi wa mradi. Uteuzi wa majimbo ulifanywa na shirika la Save the Children pamoja na idara za elimu za mikoa kulingana na orodha ya vigezo muhimu. Mchakato huu ulipelekea Majimbo saba kuchaguliwa na kutia saini mikataba ya ushirikiano na Shirika la Save the Children. Kupitia ushirikiano huo, Shirika la Save the Children litatoa msaada wa kiufundi kwa ajili ya kuanzisha vituo vya raslimali, na mafunzo kwa ajili ya wafanyakazi wa taasisi ya elimu na walimu walio katika vituo hivyo.

Shirika hilo pia litatoa fedha za kuanzisha mradi huo. Kila jimbo, hata hivyo, litawajibika kutoa eneo, kupanga na kulipa wafanyakazi, kutenga bajeti ya kufanyia kazi katika vituo na kisha kukiendesha kituo hicho.

Uanzishaji wa vituo

Vituo vya raslimali ni dhana mpya katika majimbo saba yaliyochaguliwa. Kwa hivyo, katika mkutano wa kukaribishana katika mradi, tuliwachukua wakuu wa Ofisi ya Elimu pamoja na wafanyakazi wenye dhamana katika maswala ya elimu ya msingi kwenda kutembelea vituo vinavyoendeshwa kwa ufanisi katika mji wa Beijing. Hapa wanaweza kujadiliana na maafisa elimu wa wilaya, wakuu wa vituo na wafanyakazi wengine. Ziara hii ilijenga ufahamu wa majukumu, muundo, utumishi, nyenzo/vifaa na uendeshaji wa vituo hivyo. Tuliandaa vigezo kwa ajili ya kuchagua wafanyakazi wa vituo vya rasilimali, kwa kushirikiana na Ofisi ya Elimu ya Jimbo. Kupitia msaada wa kiufundi kutoka Shule ya Wasioona ya Perkins, tuliunda timu ya wakufunzi - yenye wataalam wa elimu maalum kutoka Marekani, India na China - kutoa mafunzo kwa wafanyakazi wa kituo cha rasilimali kupitia warsha tano kubwa, kila moja ikifuatiwa na ufuatiliaji wa moja kwa moja. Katika warsha ya kwanza, wafanyakazi kutoka kila jimbo walifanya kazi pamoja kuandaa rasimu ya mpango wao wa kituo cha rasilimali, ikiwa ni pamoja na kuangalia nafasi ya eneo la kituo, muundo wa uongozi, Utumishi, ufafanuzi wa majukumu, na rasilimali zinazohitajika. Wafanyakazi waliwasilisha rasimu za mipango yao kwa ofisi ya elimu nayo Ofisi ya Elimu itazipitia na kuziweka vizuri zaidi rasimu hizo kulingana na mazingira ya majimbo yenyewe. Hapa ndipo tulipo kwa sasa.

Fedha za kuanzishia mradi kwa ajili ya vituo zitatolewa baada ya mipango yao kuidhinishwa. Fedha hizo zitatumika kununulia vifaa vya ofisi, vifaa vya kufanyia matengenezo na vifaa vya mapambo, vitabu na vitu vya kuchezea kwa ajili ya watoto. Katika mchakato wa kuanzisha vituo hivyo, Shirika la Save the Children litafanyakazi na wataalamu wenye uzoefu na viongozi wa vituo ili kutoa ushauri kwa kila Jimbo kwa njia ya mawasiliano ya mbali na ziara katika maeneo watakayofanyia kazi. Warsha za walimu wa kituo cha rasilimali na ziara za ufuatiliaji zitafanyika ili kuhakikisha kwamba wafanyakazi wanapata stadi muhimu zilizokusudiwa.

Changamoto za usoni

Kuanzisha kituo cha rasilimali katika hali ya kukijenga itakuwa sehemu rahisi ya mradi huu. Utumishi, kupata bajeti kutoka serikali ya Jimbo, na kukiendesha kituo kwa muda mrefu itakuwa muhimu kwa mafanikio ya mradi huo. Ofisi ya elimu itabidi iishawishi serikali ya Jimbo kuwekeza katika elimu mjumuisho. Katika kubuni nafasi za kazi katika kituo cha rasilimali, kuajiri wafanyakazi na kuwalipa kutoka bajeti ya serikali, Ofisi ya Elimu ya Jimbo itahitaji kujadiliana na idara mbalimbali za serikali. Hivi sasa, wafanyakazi wa vituo vya rasilimali tuliowapatia mafunzo wanatoka katika sekta mbalimbali,zikiwemo Ofisi ya Elimu ya Mkoa, vituo vya mafunzo ya walimu katika majimbo, huduma za elimu maalum katika majimbo, na shule za kawaida. Hatimaye, tunatarajia nao watakuwa wafanyakazi wa kudumu katika vituo.

Ming Liu, Meneja wa Mradi wa Elimu Mjumuisho
Save the Children China Programme
2-2-52, Jianwai Diplomatic Compound
Chaoyang District, Beijing, PRC
ming.liu@savehthechildren.org
www.savethechildren.org.cn

Kusaidia wanafunzi waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalum ya kielimu, Moldova

Ludmila Malcoci na Cornelia Cincilei

Katika makala hii, Ludmila na Cornelia wanatusimulia kisa cha Sergiu kuondoka katika taasisi na kwenda katika shule ya kawaida, kwa msaada wa timu ya wataalamu wa fani mbali mbali na kituo cha rasilimali, kama mfano wa kazi kubwa inayofanywa na mradi wa Upatikanaji wa Elimu kwa wote Moldova.

Kisa cha Sergiu

Miaka minne iliyopita, akiwa na umri wa miaka 11, Sergiu alipelekwa shule kwa mara ya kwanza. Jambo hili liliwezekana wakati alipoondoka kituo cha watoto wa kiume wenye ulemavu wa akili Orhei, Moldova, ambako wanalelewa katika familia maalum. Katika hatua hiyo hakuweza kusoma wala kuandika, na alikuwa hawezi kuwasiliana vizuri na watu wengine. Mnamo Septemba 2010, Sergiu alijiunga na darasa la pili katika shule yake ya kawaida, ambapo stadi zake za kijamii, kihisia, na kitaaluma ziliendelea kuimarika. Sasa hivi yuko darasa la sita; akijifunza,na kushiriki katika mazungumzo na shughuli za kijamii pamoja na wanafunzi wenzake. Shuleni, anaendelea vizuri sana, lakini anahitaji msaada katika masomo ya Hisabati, Lugha za Kiromania na Kifaransa. Maendeleo yake hayo ni kutokana na msaada anaoendelea kuupata kutoka kwa walimu wa mjumuisho shuleni pamoja na familia yake ya kambo.

Shule anayokwenda Sergiu, ni moja kati ya shule 22 katika Moldova ambazo zimeanza kutekeleza elimu mjumuisho kwa msaada wa Keystone Moldova ikiwa ni sehemu ya mradi wa Equal Access to Education (Upatikanaji sawa wa elimu kwa wote) (EAE). Idara ya Elimu ya Wilaya ya Orhei ilianza mchakato huo mnamo mwezi wa Septemba 2011. Shule anayokwenda Sergiu ilifanyiwa tathmini na timu inayojumuisha wataalamu wa fani mbali mbali ikiwa ni pamoja na Mwalimu mkuu, Msaidizi wa Mwalimu mkuu, walimu, mwanasaikolojia na mtaalamu wa Ustawi wa jamii - ilianzishwa na kuanza kutoa mafunzo.

Timu hiyo inashirikiana na familia za watoto waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalum ya kielimu, ikiwa ni pamoja na Wazazi wa kambo wa Sergu, ili kuelewa vyema na kuweza kushughulikia mahitaji ya kielimu ya watoto hao.

Tangu Januari 2012, msaada wa kielimu anaopata Sergiu umekuwa ukiongozwa na mpango binafsi wa elimu. Mpango huo uliandaliwa na timu ya shule hiyo inayojumuisha wataalamu mbalimbali, wakishirikiana na Keystone Moldova kutoa msaada kwa njia ya mafunzo, usimamizi, ziara za ufuatiliaji na msaada unaoendelea wa kiufundi. Mpango huo unaonesha msaada anaohitaji Sergiu darasani na wakati wa mahudhurio yake katika vikao vya shughuli nyingine zisizo za kitaaluma katika kituo cha rasilimali kwa ajili ya Elimu Mjumuisho kilichoanzishwa na Keystone Moldova, kwa kushirikiana na uongozi wa shule, na viongozi wengine wa serikali katika ngazi za wilaya na jamii. Katika kituo hicho, Sergiu anapata msaada wa kujifunza zaidi, ushauri kuhusu maswala ya kazi, jinsi ya kuzungumza na stadi za kuchanganyika na watu wengine katika jamii.

Katika jitihada za kuongeza ufahamu wa jamii juu ya elimu mjumuisho, michezo miwili ya kuigiza inayohusu maswala ya ulemavu - mmoja kwa watu wazima na mwigine kwa ajili ya wanafunzi – ilifanywa na kuigizwa katika kijiji anachoishi Sergiu. Michezo hii imesaidia kuleta mabadiliko ya mtazamo kwa watu wenye ulemavu kutoka kuwaona kuwa ni watu wanaohitaji “huruma na msaada” hadi mtazamo wa kuwaona kuwa ni “watu wenye haki na uwezo [wa kufanya mambo mbali mbali] “.

Mradi wa Upatikanaji wa Elimu Sawa ni mradi wa miaka minne (ulianza mwaka 2010) unaotekelezwa na Keystone Moldova, kwa kushirikiana na Wizara ya Elimu, jumuia isiyo ya kiserikali ya Step by Step Moldova, na Mamlaka za Umma za Serikali za Mitaa (Local Public Authorities). Msaada wa kifedha unatolewa na Open Society Foundations Early Childhood Programme.

Lengo kuu la Mradi huu ni kusaidia ushirikishwaji wa watoto waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalum ya kielimu kwa kushughulikia maswala yote yaani ya kijamii na ya ufundishaji. Mradi huu unatambua upekee wa kila mtoto na ukweli kwamba kila mtoto anakua /anaendelea kwa kasi yake, ana mahitaji ya kipekee ya kielimu, na hujenga ufahamu wake wa dunia yeye mwenyewe.

Mradi unatambua kuwa mtazamo na mabadiliko ya kitabia yanahitajika katika ngazi nyingi. Kwa hivyo Mradi huu unafanya kazi pamoja na wadau wote katika mchakato wa kuandaa mbinu zaidi za elimu mjumuisho, kuanzia katika ngazi ya wizara na kuendelea katika ngazi ya wilaya na jamii hadi katika ngazi ya uongozi wa shule, walimu wa shule, maafisa ustawi wa jamii, washirika wa ndani, wanajamii, wazazi na wanafunzi. Mafunzo na ufuatiliaji kwa walimu wa shule (yanayotolewa na Step by Step Programme) yamesababisha mabadiliko katika mitazamo ya walimu kuhusu mjumuisho wa watoto wenye mahitaji maalum ya kielimu; yamefanya mahusiano ya mwalimu na mtoto kuwa mazuri zaidi;na kwa ujumla, yameongeza ubora wa ufundishaji, kujifunza na mbinu za tathmini.

"mjumuisho wa watoto wenye mahitaji maalum ya kielimu hautawezekana bila ya kuwa na mafunzo yanayoendelea kwa walimu." Naibu Mkurugenzi wa Vasile Lupu Lyceum, kutoka kijiji cha Susleni, Wilaya ya Orhei.

Hadi sasa, zaidi ya watoto 230 wameingizwa katika madarasa ya kawaida, watu 3,500 (walimu, wazazi, wafanyakazi wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa, wanafunzi, wanajamii n.k) wamepata mafunzo; na vituo vya rasilimali 15 vimeanzishwa katika mashule, kutoa msaada wa ziada kwa zaidi ya watoto 350.

Tathmini ya Faida kwa Walengwa (Beneficiary Impact Assessment) iliyofanywa na Keystone Moldova mwaka wa 2013 ilibaini kuwa mahudhurio miongoni mwa watoto waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalum ya kielimu imeongezeka, na pia kiwango cha wazazi wao cha kuridhika na elimu inayotolewa pia kimeongezeka.

"Tuna uhusiano mzuri sana na shule na tumeweza kutatuwa kila tatizo linajitokeza. Tunazingatia kufanya kazi kwa pamoja, na kwa pamoja tunaweza kufanya mambo makubwa. " Mfanyakazi wa Ustawi wa jamii, Kijiji cha Susleni, Wilaya ya Orhei.

Tathmini ya Faida kwa Walengwa pia ilibaini kuwa:

- watoto wote waliopata msaada uliokusudiwa walikuwa wakifanya vizuri shuleni.
- Watoto waliotambuliwa kuwa na mahitaji maalumu ya kielimu waliweza kupata marafiki zaidi shuleni, na walizidi kukubaliwa na wanafunzi wenzao.
- Wazazi wa watoto wenye ulemavu walipata taaluma zaidi kuhusu haki za watoto wao na mahitaji na pia walishiriki zaidi katika kusaidia mjumuisho wa kijamii.
- Shule 22 zilizoteuliwa kuwa za majaribio zinatoa mafunzo ya elimu mjumuisho na kutoa msaada kwa shule nyingine za jamii katika wilaya zao.

Mambo ya kujifunza

Mradi huo tayari umebaini mambo kadhaa muhimu ya kujifunza, ikiwa ni pamoja na:

- Utekelezaji wa elimu mjumuisho si mchakato rahisi, unahitaji mashirikiano endelevu ya sekta mbalimbali katika ngazi mbalimbali.
- Uanzishaji wa elimu mjumuisho ni mchakato unaokwenda hatua kwa hatua na unahitaji tathmini binafsi ya kila baada ya muda fulani kutokana na mtazamo wa wanafunzi, wazazi, walimu wasaidizi na wanajamii kwa ujumla.
- kujenga uwezo wa wazazi, watu wenye ulemavu na walimu wa shule katika utetezi kunaweza kuongeza upatikanaji wa elimu bora kwa watu wote. Njia za uelimishaji zisizo rasmi kama michezo ya kuigiza, midahalo, mijadala, ufanyajikazi katika vikundi n.k, zinasaidia sana kupunguza unyanyapaa na ubaguzi.

Wasiliana na:
Ludmila Malcoci, PhD
Mkurugenzi Mtendaji wa Keystone Moldova
Tel:. +373 69501709
barua pepe:
lmalcoci@keystonehumanservices.org

Cornelia Cincilei, PhD
Mkurugenzi wa Step by Step Moldova
Simu:. +373 69122791
barua pepe: ccincilei@gmail.com

Kuanzisha mbinu za kujifunza na kufundisha zinazomlenga mtoto, Burundi

Elie Sabuwanka

Kuhakikisha kwamba watoto wenye ulemavu wanaweza kushiriki katika elimu mjumuisho katika shule za kawaida hakuhitaji suluhisho kubwa mara zote. Katika makala hii, Elie anaonesha baadhi ya mbinu za kujifunza na kufundishia watoto ambazo zimetumika katika Mradi wa Handicap International, Burundi kwa kusaidia mjumuisho wa watoto wote katika utoaji wa elimu yenye ubora wa juu.

Muktadha

Burundi imekubaliana na Malengo ya Maendeleo ya Milenia na ina nia nzuri ya Elimu kwa Wote. Tangu 2005, elimu imekuwa moja ya vipaumbele muhimu vya serikali. Ingawa elimu ya msingi si lazima, watoto hawalipi ada ya shule ya msingi. Kwa sababu hiyo, kiwango cha mahudhurio ya shule kimeongezeka kutoka 63.5% mwaka 2000 hadi 134.6% mwaka 2010. Takwimu hii ambayo inawakilisha jumla ya idadi ya watoto waliotarajiwa kujiandikisha kwa mwaka huo, iko juu kutokana na watoto wengi kuchelewa kujiandikisha na / au kurudia madarasa.

Hata hivyo, elimu ya watoto wenye ulemavu imeachwa kwa sekta binafsi (hasa kwa taasisi za kidini). Watoto wachache wenye ulemavu ambao wanakwenda shule wanakwenda katika vituo maalum ambavyo ni vichache, na havitambuliwi na Wizara ya Elimu.

Mradi wa majaribio wa elimu mjumuisho

Kwa hivyo, Handicap International ilianza mradi wa majaribio wa elimu mjumuisho mwaka wa 2010, kwa kushirikiana na Wizara ya Elimu na shirika la watu wenye ulemavu, UPHB (Union des Personnes Handicapées du Burundi). Mradi huu unatekelezwa katika shule za msingi sita, na kwa kiwango cha chini katika shule nyingine 45 zilizo katika mikoa ya Bujumbura, Mayorship na Gitega.

Mpango huu wa Majaribio unachangia kuinua ubora katika elimu. Mabadiliko yanaonekana katika tabia za walimu na ufahamu wa kazi zao. Kwa ujumla, ofisi ya ukaguzi wa shule inaona mafanikio ya mtaala wa shule kuwa kigezo muhimu zaidi katika kupima kazi ya walimu. Hivyo, walimu wengi wanafikiri sana kuhusu mtaala na mada mbalimbali wanazozifundisha; ni nadra kufikiri kuhusu hali ya watoto ambao watafaidika kutokana na mafundisho yao. Mradi huu wa majaribio unalenga kubadilisha hili.

Mbinu Rahisi lakini zenye Ufanisi

Faida moja kubwa iliyotokana na mradi huu wa majaribio ni kwamba watoto sasa wanaonekana ndio kiini katika mfumo wa elimu. Siku ya usajili, mwalimu mkuu anapata habari nyingi kadiri ya anvyohitaji kuhusu kila mtoto. Wazazi hawana uzoefu wa kuzungumza kuhusu hali ya mtoto wao, hivyo Mwalimu Mkuu hujadili pamoja nao na hivyo mtoto hujifunza zaidi kuhusu uwezo. Ulemavu au matatizo yoyote aliyonayo mtoto yanatajwa ili shule iweze kutoa msaada bora zaidi. Walimu wanashauriwa kujua na kutumia majina ya kila mwanafunzi katika madarasa yao, badala ya kusema 'Wewe...' na kunyoosha kidole kwa mtoto, kama walivyokuwa wakifanya siku za nyuma. Hatua hii rahisi ni muhimu sana kwa ajili ya watoto wenye ulemavu ambao kila siku hubaguliwa na kuitwa majina ambayo yanaashiria ulemavu wao. Kila mtoto mwenye ulemavu ana Mpango Binafsi wa Elimu unaofafanua kujifunza kwake na malengo ya ushirikishwaji wake na wenzake kwa mujibu wa uwezo wake. Mpango Binafsi wa Elimu unapendekeza mikakati ya kujifunzia na kufundishia.

Wazazi, walimu na watoto wana kawaida ya kukutana na kutathmini Mipango hiyo na maendeleo ya watoto, na kuweka malengo mapya na mipango ya utekelezaji.

Walimu wanashauriwa kutumia Mpango Binafsi wa Elimu na kufikiria kwanza kuhusu aina ya wanafunzi wao katika madarasa yao:
Wakati wa maandalizi ya somo, wakati wa kufundisha, na wakati wa kupanga kwa ajili ya tathmini.

Mbinu ya kujifunza na kufundishia inayomlenga mtoto zaidi imeanzishwa na wanafunzi wote, wenye ulemavu na wasio na ulemavu, wanaifaidika kutokana na mbinu hii.

Mbinu ya aina hii ya ufundishaji inapelekea watoto kuchanganyika na wengine na kujisikia kuthaminiwa na kujumuishwa zaidi.

Wasiliana na:
Elie Sabuwanka
Meneja wa Mradi wa Elimu Mjumuisho
Handicap International Burundi Programme
S.LP: 5219 Mutanga I, Bujumbura, Burundi
Barua pepe: esabuwanka2003@yahoo.fr; cdpeducation@hif-burundi.org

Safari kuelekea Elimu Mjumuisho, Myanmar

Mari Koistinen an Tha Uke

Kwa miongo kadhaa Myanmar imekuwa ikitawaliwa na udikteta wa kijeshi ambapo maswala ya ulemavu hayakuonekana muhimu. Myanmar imeanza kuzingatia maswala haya kuanzia mwaka wa 2011, na sasa kuna ongezeko la shauku katika kuendeleza elimu kwa watoto wenye ulemavu. Nchi hiyo imekuwa na sera ya elimu mjumuisho tangu mwaka 2004 – iliyotokana na msukumo wa malengo ya kimataifa ya Elimu kwa Wote ambayo yanatoa wito kwa watoto wenye ulemavu kupatiwa elimu katika shule za kawaida – lakini kiwango cha utekelezaji bado hakijawekewa kumbukumbu vizuri. Hata hivyo, kumekuwa na maendeleo kadhaa yanayoendelea kufanywa. Kituo cha Eden kwa ajili ya Watoto wenye ulemavu (The Eden Centre for Disabled Children, ECDC), kwa mfano, kimekuwa kikitetea elimu mjumuisho kupitia njia ya mijadala nchini Myanmar. Katika makala hii, Tha Uke na Mari wanatoa maelezo mafupi kuhusu kazi inayofanywa na kituo cha ECDC, mafanikio yao na changamoto.

Utangulizi

ECDC ni asasi isiyokuwa ya kiserikali (NGO) kwa watoto wenye ulemavu wa viungo na akili, iliyoanzishwa Aprili 2000 na Bwana Tha Uke na Bi Lilian Gyi. Kwa miaka kadhaa sasa tokea lianzishwe, shirika hilo limeanza kukidhi mahitaji ya watumiaji wa huduma zake. Sasa lina shughuli mbalimbali ikiwa ni pamoja na juhudi za kusaidia mapema kabla ya matatizo kuwa makubwa (early intervention), elimu maalum, ushauri nasaha, ushauri kuhusu afya ya mwili, na usahuri kuhusu masuala ya kazi, na elimu mjumuisho.

Kazi za ECDC

Tha Uke amekuwa akiitetea elimu mjumuisho nchini Myanmar kwa miaka mingi. Kupitia msaada wa kifedha kutoka kwa Welthungerhilfe, ambayo ni Jumuiya ya kimataifa isiyo ya Kiserikali kutoka Ujerumani, ECDC iliweza kuanzisha mradi wa elimu mjumuisho mwaka wa 2007, kwa lengo la kukuza na kutetea elimu mjumuisho nchini Myanmar. Mradi huo umefanya kazi ya kuongeza upatikanaji wa elimu kwa watoto wenye ulemavu katika shule za kawaida katika vitongoji 10 vya Divisheni ya Yangon. Kazi hiyo imelenga kutoa vifaa na mazingira yasiyo na vikwazo, na kuongeza ufahamu wa maswala ya ulemavu na mjumuisho. ECDC imefanikiwa kuandaa warsha za kuhamasisha na kupeana uzoefu kuhusiana na maswala ya elimu mjumuisho na ulemavu kwa ajili ya wafanyakazi wa sekta ya elimu ikiwa ni pamoja na: walimu wakuu, maafisa wa elimu, walimu kutoka shule maalum na zile za kawaida, na maafisa kutoka Idara ya Ustawi wa Jamii ambayo ndiyo inayosimamia shule maalum chache zilizopo. Warsha zimekuwa zikifanyika angalau mara moja kwa mwaka katika kipindi cha miaka minne iliyopita. Mradi huo pia umeweza kusambaza vifaa vya kujifunzia, vifaa saidizi na vifaa vya kusaidia mwendo kwa watoto.

Kuongoza njia

Maung Saing Win Htay ana ulemavu wa viungo na ni mmoja kati ya walengwa wa mradi wa elimu mjumuisho. Mradi ulitoa msaada na marekebisho katika maswala ya walemavu kama vile viti vya magurdumu kwa ajili ya walemavu, kuzifanyia marekebisho njia katika mazingira ya shule, na kuweka choo cha kukalia ili kufanya usafi wa mazingira kupatikana. Mradi huo pia ulisaidia safari za Maung Saing Win Htay kwenda katika kliniki ya afya wakati anapojisikia vibaya. Aidha, mradi huo ulitaka kufanya mabadiliko katika shule na jamii nzima, kwa kuongeza ufahamu wa elimu mjumuisho miongoni mwa walimu, wanafunzi, wazazi na viongozi wa jamii. Mbinu hizi mbalimbali zilimwezesha Maung Saing Win Htay kupata nafasi ya kwenda na kubaki shule, la sivyo angekuwa yuko nyumbani tu. Sasa, Maun Saing Win Htay anakuchukuliwa kama ni wakala kwa ajili ya mabadiliko kwa watoto wengine wenye ulemavu katika jamii yake, akiwa yeye ndiye mtoto wa kwanza mwenye kutumia kiti cha magurudumu kuhudhuria shule ya kawaida. Jambo hili halionekani tena kuwa ni ajabu (mtoto anayetumia kiti cha magurudumu kwenda shule ya kawaida), na walimu wake wamejifunza mengi kuhusu ulemavu na sasa wako tayari kuwakaribisha shule watoto wengine wenye ulemavu.

Kiini cha kazi inayofuata

Moja ya changamoto kubwa zinazoikabili ECDC ni kukosekana kwa ufahamu kuhusu elimu mjumuisho miongoni mwa wadau wa elimu, ikiwa ni pamoja na watunga sera. Kuna haja ya haraka ya uhamasishaji wa kina na na utetezi katika ngazi zote. ECDC inaamini kuwa elimu mjumuisho ni lazima iwe sehemu ya mafunzo ya ualimu yaani mafunzo ya kabla na baada ya kuingia kazini (pre- and in-service teacher training). Na pia elimu mjumuisho itoe ushauri wa vitendo kwa walimu kuhusu jinsi ya kuwafundisha watoto wenye ulemavu. Kuimarisha mkabala wa sekta mbalimbali ni muhimu, kama ilivyo muhimu kuwahusisha wadau wote katika mchakato – kujikita katika kuzingatia ushirikishwaji wa wanafamilia ni muhimu sana.

Contact: Tha Uke, Muasisi mwenza na Mkrugenzi wa ECDC
Mari Koistinen, Mshauri Mwelekezi katika maswala ya ulemavu, Myanmar, koistinenmari@hotmail.com

Eden Centre for Disabled Children, No. (56), Wa Oo 4th Street, Phawhkan Insein Township, Yangon, Myanmar

Tathmini ya Mjumuisho katika shule za Kawaida, Ghana

Patrick Thomas Otaah, Agnes Arthur na Sandrine Bohan-Jacquot

Swali muhimu kwa ajili ya mpango wowote wa elimu mjumuisho ni: jinsi gani tutajua kama juhudi zetu zinawasaidia watoto zaidi kupata kwenda shule, na kuweza kushiriki katika mafunzo na maswala ya kijamii katika shule? Katika kujibu swali hili, Idara ya Mahitaji Maalum ya Kielimu, (Special Education Needs Division, SPED) ya Huduma za Elimu, Ghana (Ghana Education Service, GES) imeanzisha orodha itakayosaidia kuwepo na utaratibu mzuri zaidi wa ufuatiliaji wa mjumuisho wa watoto wenye ulemavu katika ngazi ya shule.

Elimu Mjumuisho Ghana

Serikali ya Ghana imeazimia kutoa elimu ya msingi bure, lazima na bora kwa watoto wote. Mpango wa elimu mjumuisho unalenga kuongeza uandikishaji na fursa za kujifunza kwa watoto wenye ulemavu katika shule za kawaida na kujenga mazingira bora kwa watoto wa shule na mifumo ya msaada. Kwa sasa kazi kubwa ni kuelekeza nguvu katika mjumuisho wa watoto wenye ulemavu wa kiasi (less severe disabilities). Tangu 2012, SPED, kupitia kwa msaada wa UNICEF, imefanikiwa kutekeleza shughuli za elimu mjumuisho – kwa kuongeza umuhimu kwa serakali na jamii, katika uchunguzi wa watoto; mafunzo kwa walimu; na marekebisho ya vifaa - katika wilaya 12. Kumekuwa na mabadiliko ya mtazamo na sasa kuna mipango ya kueneza mtazamo huo chanya kitaifa.

'Elimu mjumuisho ilisaidia kutatua tatizo la watoto wenye ulemavu kufanyiwa kebehi na walimu.' Mzazi kutoka Wilaya ya Savelugu Nanton, Juni 2013.

Hata hivyo, ilikuwa ni muhimu kujifunza zaidi kuhusu athari za hatua hizi katika ngazi ya shule na darasa. Kwa vile hakukuwepo na mfumo wa ufuatiliaji kutathmini kiwango cha mjumuisho katika shule, SPED ilianzisha orodha ya kuwezesha ufuatiliaji wenye utaratibu mzuri zaidi - Kipimo cha Usimamizi wa Elimu Mjumuisho - the Inclusive Education Monitoring Tool (IEMT).

IEMT inaonesha kuwa mahitaji maalum ya watoto wenye ulemavu hayapatikani kwa njia ya marekebisho ya jumla ya shule pekee, kwa sababu baadhi ya mbinu za ujumla za mjumuisho zaweza kusahau maswala maalum ya ulemavu (angalia UNICEF State of the World's Children, 2013 na Tahariri ukurasa wa 2-3). IEMT hukusanya takwimu zinazohusu watoto wenye ulemavu katika shule za kawaida, ili kuziba pengo kubwa la data Ghana, na kutathmini upatikanaji wake, ushiriki na mafanikio ya kitaaluma.

Kipimo cha Usimamizi wa Elimu Mjumuisho (IEMT)

IEMT inatumia viwango vya kimataifa vilivyorekebishwa, kusadifu mazingira ya ndani, na kinakusanya taarifa

Wanafunzi wakiwa katika somo la Sayansi kwa Vitendo katika Shule ya Msingi Choggu A

za kimaelezo na za kiidadi. Taarifa hizi hukusanywa na walimu wakuu, ikiwa ni pamoja na michango kutoka kwa walimu wengine wakati wa mikutano ya shule, na kisha hukaguliwa na wasimamizi, ambao kwa kawaida hutembelea na kusaidia shule mbali mbali pamoja na walimu wakuu. Wasimamizi hao hukagua vifaa vilivyopo shuleni, wakachunguza vyumba vya madarasa, na kufanya mahojiano yasiyo rasmi na walimu,watoto wenye ulemavu pamoja na wasio na ulemavu, na kisha kutoa maoni yao kwa Mwalimu mkuu na walimu wengine. Katika orodha ya Kipimo cha Tathmini ya Elimu Mjumuisho, kuna nafasi ya maoni inayoruhusu mwalimu mkuu na wasimamizi kuongeza taarifa zaidi za maswala maalum yanayohusu shule hiyo.

Kipimo hiki kinakusudia kuzisaidia shule kufanya tathmini binafsi na kutafakari kuhusu kiwango cha mjumuisho katika shule. Ufuatiliaji unafanyika mara mbili kwa mwaka (Juni na Novemba) kuangalia maendeleo yaliyopatikana na kusaidia kufanya maamuzi kwa ajili ya mwaka wa masomo unaofuata. Taarifa za ufuatiliaji huo zitatumika kama msingi kwa ajili ya tathmini inayoendelea nchini Ghana inayoangalia kiwango cha mjumuisho katika shule. Katika ngazi ya shule, taarifa hizo zitawasaidia walimu wakuu kutambua vikwazo vilivyomo ndani ya shule zao, na kushajiisha utaratibu wa kuhoji kuhusu mambo ya mjumuisho. Mfumo wa kujitathmini kwa kutaja maendeleo yaliyofikiwa (sio tu kusema ‘ ndio / hapana‘) unaruhusu shule kutambua hadhi yake ya sasa na nini kinahitajika kufanywa ili kuwe na maendeleo zaidi.

Utengenezaji na upimaji wa IEMT

SPED ilitengeneza rasimu, kulingana na Vigezo vya Mjumuisho (vilivyochapishwa na Kituo cha Mafunzo ya Elimu Mjumuisho, 2007) na pia kulingana na Mwongozo wa Sera ya Elimu Mjumuisho ya Ghana (2012). Rasimu hiyo ilizingatia mazingira ya ndani; vipimo vya tathmini vilivyokuwepo, na maswala mengine yoyote ambayo hayakujitokeza katika vipimo vya ukusanyaji wa takwimu vya GES na MICS; haja ya kuwa na data za kiidadi kuhusu watoto wenye ulemavu; na umuhimu wa kuwa na kipimo cha usimamizi ambacho ni rahisi kukitumia. Mashauriano na wadau wengine katika ngazi ya kitaifa na wilaya yalifanyika, na kufanya warsha ya mwisho mwezi Juni 2013.

Baadae IEMT ilifanyiwa majaribio. Timu tano za wafanyakazi wa SPED / UNICEF na wasimamizi walioongoza tathmini hiyo katika shule 22 za kawaida za vijijini na mijini zilizochaguliwa kwa njia ya bahati na sibu iligundua kwamba IEMT ilikuwa inaeleweka kirahisi kwa watumiaji. Mabadiliko madogo yalifanywa baada ya kupima kwa kupunguza maneno au vipengele vilivyokuwa vinaleta ugumu kufahamika na kuongeza data juu ya mahudhurio ya walimu na hadhi zao (amesomea / kujitolea), na juu ya maswala ya mazingira ya ndani (kwa mfano watoto wanaohamahama). Matokeo yalionesha jinsi gani changamoto (kama vile uhaba wa walimu waliopata mafunzo, utoro wa walimu na mbinu dhaifu za ufundishaji) zinavyoathiri vibaya uwezo wa shule kuwakaribisha watoto wote, ikiwa ni pamoja na wale wenye ulemavu na mahitaji mengine maalum. Kama ilivyotarajiwa katika hatua ya majaribio, nusu ya shule zilikuwa bado hazijaanza kushughulikia elimu mjumuisho hasa, na nusu zilikuwa katika hatua za mwanzo, lakini hazikuwa na fursa kubwa ya huduma za rufaa au msaada; ingawa zilionekana kuwa na mtazamo chanya na utambuzi wa haki za elimu ndani ya shule na jamii. Majaribio hayo pia yalisaidia kutambua wadau wengine ambao walikuwa tayari wanaendelea kufanya kazi katika maswala ya elimu mjumuisho na ulemavu.

Maudhui ya IEMT

1. Orodha ya viashiria 25 pamoja na kisanduku cha maoni
2. Orodha ya vipengele 15 vya takwimu juu ya watoto wenye ulemavu; data zilizogawanywa kwa mujibu wa ulemavu / mahitaji
3. Mwongozo kwa ajili ya mchakato wa ufuatiliaji (uwekaji nambari, ziara katika shule, n.k).

Vipimo vya ziada vilitengenezwa ili kuwasaidia Wakuurugenzi wa Wilaya kuelewa hali ilivyo na kusimamia rasilimali zilizopo ndani ya wilaya zao:

i. orodha ya watoto wenye ulemavu na mahitaji mengine maalum, yenye maelezo ya kina kuhusu mahitaji na msaada pamoja na maelezo ya kina juu ya hali ya sasa ilivyo katika utoaji wa huduma kwa kila mtoto
ii. orodha ya wadau wa elimu mjumuisho na ulemavu (kwa mfano mashirika ya watu wenye ulemavu, Jumuia zisizo za Kiserikali, vituo vya rasilimali, shule maalum, wafadhili binafsi n.k)
iii. orodha ya walimu mahiri (kama wanvyoonekana na walimu wenzao) ambao wanaweza kuwa ni mfano mzuri wa kuigwa kwa utendaji wao bora.

IEMT itaanza kutumika katika wilaya 12 zilizoteuliwa kuanzia mwanzoni mwa mwaka wa kitaaluma 2013/14. Matokeo yataiwezesha SPED kuimarisha mipango yake ya baadaye katika shughuli za elimu mjumuisho katika jitihada za kusaidia kupatikana kwa mahitaji ya kielimu ya watoto wote nchini Ghana.

Kwa maelezo zaidi tafadhali wasiliana na Mr. Patrick Thomas Otaah, SPED Mkurugenzi Msaidizi otaahtp@yahoo.com,
Bibi Agnes Arthur, Afisa Elimu wa UNICEF www.unicef.org org
Bibi Sandrine Bohani-Jacquot, Mtaalamu wa Elimu na Mjumuisho, bohan.jacquot@gmail.com
Ofisi ya UNICEF Ghana, S.LP. AN 5051, Accra-North, Ghana

Machapisho muhimu

Vipeperushi na mabango

Kila mtoto anahitaji mwalimu anayejali mjumuisho na aliyesomea vizuri IDDC, 2013
Hiki ni kipeperushi cha A4 chenye pande mbili kilichotayarishwa na IDDC na EENET kama marejeo ya haraka kuhusu elimu ya ualimu na mjumuisho, kwa ajili ya matumizi wakati wa Kampeni ya Kimataifa ya Elimu mwaka 2013. Mchoro uliopo katika kipeperushi hiki umeingizwa katika jarida hili. Kipeperushi hiki kinapatikana katika lugha za Kiingereza, Kiarabu, Kifaransa, Kihispania na Kijerumani. Kinapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1cmb25L

Walimu kwa Wote: Ufundishaji jumuishi kwa ajili ya watoto wenye ulemavu, IDDC, 2013
Karatasi hii ya sera inaambatana na kipeperushi cha IDDC . Inatoa habari zaidi juu ya hali ya sasa ya ufundishaji na mafunzo na inatoa mapendekezo ya kina zaidi juu ya hatua za kuchukuliwa katika kuandaa walimu ambao wataweza kuwajumuisha watoto wenye ulemavu katika madarasa ya kawaida. Inapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1glgWuQ

Video

Watoto viziwi na vijana duniani kote mara nyingi huyimwa haki yao ya elimu, (Human Right Watch, 2013).
Video hii inayochukua muda mfupi inaonesha umuhimu wa kuwawezesha watoto viziwi kujifunza kupitia katika lugha ya alama. Iangalie katika mtandao: http://bit.ly/1bT5ODw

Miongozo

Kukuza elimu mjumuisho ya ualimu: Mwongozo wa Utetezi, UNESCO, 2013
Hii ni seti ya vijitabu vitano inayolenga kumsaidia mtu yeyote anayetaka kushiriki katika utetezi kuhakikisha kwamba mafunzo ya ualimu ya kabla ya kuingia kazini yanawaandaa vizuri walimu kwa ajili ya elimu mjumuisho . Vijitabu vyenyewe ni: Utangulizi, Sera, Zana/Vifaa, Mtaala na Mbinu. Kila kijitabu ni rahisi, kinachukua muda mfupi kukisoma, na kinaweza kusomwa peke yake au kusomwa kama sehemu ya seti nzima. Inapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1hJIcDG

Elimu Mjumuisho: Utangulizi
Leonard Cheshire Disability, 2013.
Hiki ni kijitabu kidogo kinachoangalia mbinu za Leonard Cheshire Disability za elimu mjumuisho na kinatoa baadhi ya mifano kutoka katika juhudi zake kote duniani. Kinapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1glgZ9T

Ripoti

Haki Sawa. Fursa Sawa. Elimu kwa watoto wenye ulemavu,
Kampeni ya Kimataifa kwa ajili ya Elimu, 2013
Ripoti hii ni hati ya maandalizi kwa ajili ya Wiki ya Vitendo ya Kimatifa 2014. Inaangalia hali ya elimu kwa watoto wenye ulemavu na inapendekeza mikakati na hatua imara za utetezi na kukuza mjumuisho. Inapatikana katika mtandao: http://bit.ly/1bbAZ78

Mtandao wa Kuwezesha Elimu (Pasifika EENET)

Huu ni mtandao mpya wa kupashana habari wenye lengo la kuongeza maarifa na ufahamu kuhusu elimu mjumuisho. Una uhusiano wa karibu, ingawa hauendeshwi, na EENET.

Pasifika EENET ni matokeo ya utafiti wa Dk Susie Miles (Chuo Kikuu cha Manchester); Sekretarieti ya Jukwaa la Visiwa vya Pasifiki; na kuwashirikisha wadau katika visiwa vya Cook, Fiji, Kiribati na Samoa. Utafiti huu uliwasikiliza watoto, wazazi, watu wenye ulemavu, walimu, wakufunzi wa walimu na watunga sera katika kutambua mitandao na namna ya kutoa kipaumbele kwa habari.

Tovuti ya Pasifika EENET ilizinduliwa na Pacific Islands Forum Secretariat (Sekretarieti ya Jukwaa la Visiwa vya Pasifiki) mnamo mwezi wa Septemba 2013. Angalia: www.eenetpasifika.org au barua pepe: eenetpasifika@gmail.com